

1 Korītu

Paulo 'ga wata Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue. A'eramũ 'ga awau 'ga mome'wau Korītu pewara 'gã nupe. (Atos 18.1-18) Pe awi o re 'ga 'gã nera renupa. 'Ga amũ mama'e tywera apou akou. A'eramũ Paulo 'ga ajemuaẽma 'gã nee. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesage ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramũ Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe 'gã mu'akwaapa 'gã neko esage are rakue.

¹ Je Pauloramũ ka'arana akwasiat imonou pẽ nupe. Sotene 'ga ako 'au futat je pyri. Je 'ã Jejui Kristu 'ga remimonoferamũ. Ymã ako Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gã nupe omome'waramũ ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gã nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat 'ga ako je monou kwe pe ikue. A'ere 'ga namajepei amunaw ipe etee omome'wawãu rũi je mogoi ikue. Kwe pewara amunap tesirũmera pype omome'wawamũ nanẽ 'ga je mogoi ikue nũ. ² A'eramũ je ka'arana kwasiaa tekou imonou Korītu pewaramũ pẽ nupe, Jarejuwarete 'ga remi-ayuwamũ pẽ nupe. Pẽẽ 'ã pejemujat Jejui Kristu 'ga ree rakue. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga pẽ mũ'ëi werowiare'ema 'gã nui rakue. Jejui Kristu 'ga pẽẽ erowiamũ 'ga pẽ mũ'jãu pẽ mogyau wemiyuwamũ rakue. “Je poar ape mama'e apou ejemifutar imũ”, Jarejararete 'ga upe 'jara 'gã nupe juejue nanẽ je ikwasiasiari imonou nũ. Jejui

Kristu 'ga 'gã jararetea. Janejararetea nanē 'ga nū. A'eramū je ikwasiaa tekou 'gã nupe.

³ Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanē 'ã Janejararetea futat nū. 'Gã nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gã pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Mama'e esagea jane upe 'ga iapoawet

⁴ Amuoryp je Jarejuwarete 'ga pē nee jepi. Jejui Kristu 'ga pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pē mogyi wa'yramū. Opota'waramū 'ga pē nee nanē nū. A'eramū je 'ga muorypa ee. ⁵ Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pē nupe kwaiwete. 'Awamū te 'ã 'ga futat jekwaawukari pē nupe. 'Ga futat 'ã pē katu'ok rai'i. 'Ga futat 'ã pē mueapyoukaa oje'eg are. 'Agamū 'ga futat 'ã ojemome'waukaa pē nupe. ⁶ A'jea futat Jejui Kristu 'ga mome'u resei pē akaga pype rakue. A'eramū pēē 'ga rerowiar ywyapiau pejemogyau. ⁷ Ma'eramū 'ã Janeruwarete 'ga a'jea futat pē mueapyoi wemifutar are. 'Ga futat 'ã oporowyky esage apoukaa pē nupe. A'eramū pēē Jejui Kristu 'ga rura rape-saka pejemogyau, Jarejararete 'ga rura rape-saka. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga rura poro-mukuran mama'e esage apoukaa pē nupe. ⁸ 'Ga futat 'ã Jejui 'ga rerowiar ywyapiukat pē nupe rakue. A'eramū 'ga wowase jane majatykaaw ipe pē monowe'em muku ojewi. “Ene tee futat erejekwa je pyri ejore'em are rakue”, 'jawe'em pē nupe, Jejui Kristu 'ga ruaw ipe. ⁹ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū jane jarejemogypyka jarejemogyau 'ga ree. 'Ga

'ā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui, jane mujaa jane mogyau wa'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga ree. Janejararete 'ga ree jane mujaa jane mogyau. A'eramū jane jarejemogyppyka 'ga ree.

Kristu 'ga etee ki perowiat

¹⁰ Pēē 'ā Jejui 'ga rerowiaa je 'jawerimū etee futat pejejemogyau jee. A'eramū pēē pejejemogyau jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenyra 'jawe jee. Janejararete 'ga je mogo opoirūnamū ikue. A'eramū je 'ga je'eg imū 'jau pē nupe: “Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogy. 'Awamū pejamue awi mama'e are. Mama'e are pejejea'aramū pejeju'jawe etee futat”, 'jau je pē nupe. ¹¹ Kylu ēē pytuna 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. “Korītu pewara 'gā ajamue are ete ajemogy”, 'jau 'gā pē mome'wau jee ai'i. ¹² Amumeramū a'e pēē 'jau: “Je Paulo 'ga remimome'ua te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: “Je Aporu 'ga remimome'ua te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: “Je Pedro 'ga remimome'ua te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē mū 'jau: “Je Kristu 'ga te arowiarete”, 'jau a'e pēē mū. ¹³ A'eramū je teporonupa ee pē nupe: “Irūpāwē sipo Kristu 'ga pytuna 'ga rekoramū rakue, ajee nā'ā aipo pe'je re'ā”, 'jau je pē nupe. Naani. Majepei tee futat 'ā 'ga rekoī rakue. A'eramū pēē au'je aipo apo re. Kristu 'ga etee futat amanū 'ypeywar are janetywera mepyaawamū rakue. NaPauloramū rūi ako je manūi 'ypeywar are pētywera mepyau ikue. Jerer imū sipo 'ga amū pē pymī 'y pe rai'i? Naani. ¹⁴⁻¹⁵ Jejui 'ga rer imū te ako 'gā pē pymī

rai'i. Naje rūi ako apymĩ pēē 'y pe ai'i. Krisipu 'ga, Gaio 'ga. Mīmera 'gā etee je apymĩ 'y pe ai'i. A'eramũ “Paulo 'ga je pymĩ 'y pe wemiayuamũ je mogoawamũ ai'i” 'jara 'gā amũ otywe'emamũ kwe pe. A'eramũ je Jarejuwarete 'ga muorypa ee. ¹⁶ Estefana 'ga, 'ga pytuna 'gā netee nanē je 'gā pymĩāu 'y pe ikue. Maran gatu nipo je mīmer imũ 'gā amũ pymĩāwe'em rakue. Amoka'jam te nipo je kwe pe 'gā amũ pymĩawera. ¹⁷ Na'gā pymĩawāu rūi Kristu 'ga je monoi kwe pe ikue. Omome'waramũ te 'ga je monoi ikue. 'Ypeywar are 'ga manūawera etee je amome'u pē nupe. “Kristu 'ga amanũ 'ypeywar are janetywera mepyawamũ” 'ea etee je amome'u tekou pē nupe. Natejea'ara etee rūi je amome'u tekou pē nupe. Tejea'ara etee imome'u re amunipo 'ā je a'jea futat je porogyta ekoetei tekou. A'ere je 'ā Kristu 'ga tee imome'ui 'gā nupe. A'eramũ nipo 'gā weapyoramũ 'ga ree. A'eramũ nipo 'gā amũ 'ga rerowiaa. Werowiamũ nipo Kristu 'ga 'gā katu'oka, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramũ.

Janetywera mepyawamũ 'ga amanūawet

¹⁸ “Ypeywar are Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamũ” 'e renupawe 'ga rerowiaaramũ jane 'i: “Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga amanũ janetywera mepyawamũ te. A'eramũ 'ga jane katu'oka opājē mũ wa'yra 'ga jane erowiamũ”, 'jau jane. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā nuerowiari futari nipo 'ga. A'eramũ nipo 'gā 'jau ajaupe: “Ma'eramũ gatu nipo 'ga manūi rakue? Amanũ ekoete tee nipo 'ga rakue”, 'jau etee futat nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo

ma'erama 'gã ajaupe. ¹⁹ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe rakue: “Amateepap je pẽ'akwaawa pẽ nui”, 'jau 'ga ik-wasiarukaa 'ga amũ upe rakue. “U'akwaaw are ojerowiaraip ma'e 'gã nura'uweri futari je pyri”, 'jau Janeruwarete 'ga. “Jetywer are futat 'ã Jejui 'ga manũi rakue 'e rerowiaara 'gã etee te 'ut je pyri”, 'jau Janeruwarete 'ga.

²⁰ Janeruwarete 'ga upe u'akwaaw are ojerowiaraip ma'e 'gã i'akwaawe'ema 'jawe. Nuerowiari 'gã Jejui 'ga. A'eramũ 'gã i'akwaawe'ema 'jawe ajemogyau Janeruwarete 'ga upe. Ojemu'e ma'e 'gã, oporogyta esage ma'e 'gã. Mĩmera 'gã jemogyi i'akwaawe'ema 'jawe Janeruwarete 'ga upe Jejui 'ga rerowiare'em ire.

²¹ Janeruwarete 'ga 'ã i'akwaakwaap ma'ea. A'eramũ 'ga ojekwaawukare'ema “Je'akwaap je” 'jara 'gã nupe. Naae'akwaaw ekoeteu rũi 'ga jekwaawukari ae upe. Omome'u rerowiamũ te 'ga jekwaawukari ae upe. Kristu 'ga mome'u rerowiamũ etee te jane 'ga kwaawi. “Kristu 'ga amanũ jetywera mepyawamũ rakue”, jane 'eramũ te 'ga jane katu'ogi. A'ere 'ga rerowiare'ema 'gã naeapyoi ee. “Nepẽ'akwaawi pẽẽ”, 'jau futatee nipo 'ga rerowiare'ema 'gã janee jane jemogyramũ. “Jejui 'ga amanũ janetywera mepyawamũ, pe'je numiamũ. A'ere pẽ'akwaawe'ema te pẽ nerekoï”, 'jau futatee nipo 'gã janee. A'ere Janeruwarete 'ga te i'akwaap ma'e 'gã 'akwaawa apyraawi. Ma'eramũ 'ga 'ã jane katu'ogi wa'yra 'ga jane erowiamũ. ²² A'ea judeu 'gã nuerowiari. A'eramũ 'gã 'jau ore: “Aeremiapoe'ema mũ peapo amũ ore reape.

A'eramũ te nipo ore peje'ega rerowiari”, 'jau 'gã ore. “Na pa je ra'e. A'jea futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari 'gã nupe ra'e, taru'e 'jau”, 'jau 'gã ore. “Ga je'eg imũ futat 'ga ruri ra'e, taru'e esag ire 'jau”, 'jau 'gã ore. Judeue'ema 'gã teewi nũ, oporesagiweraiaiwamũ u'akwaaw are.

²³ A'ere ore Jejui 'ga etee futat imome'ui 'gã nupe. “Ypeywar are Jejui 'ga manũ janetywera mepyawamũ rakue”, 'jau ete futat ore imome'wau 'gã nupe. A'ere judeu 'gã nafutari oreremimome'ua. “Nia'wyri Paulo 'ga remimome'ua ra'e”, 'jau etee futat 'gã ajaupe. Judeue'ema 'gã judeu 'gã nui ete nũ “morogyta ukwaawe'ema te 'ga omome'u akou ra'e”, 'jau ete 'gã ore nũ.

²⁴ A'ere Janeruwarete 'ga remimũ'ēnamũ Kristu 'ga mome'u resageteramũ janee. Judeuramũ 'ã janee, judeue'ema 'gã nupe. Mīmeramũ 'ã jane 'ga remimũ'ēmeramũ najuejue etee futat Kristu 'ga mome'u resageteramũ janee. Kristu 'ga 'ã Janeruwarete 'ga pājē wesaukat janee, 'ga 'akwaawa nanē 'ga ikwaawukaa janee nũ.

²⁵ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã te nipo aje e'i futatee ajemogyau: “Kristu 'ga manũa Janeruwarete 'ga 'akwaawe'ema wesaukat janee, 'ga pājēe'ema resaukaa janee”, 'jau futatee 'gã ajaupe. A'ere jane naani. Kristu 'ga manũa Janeruwarete 'ga 'akwaawa te wesaukat janee. 'Ga 'ã mama'e are eapyo katu katu ma'ea te werowiare'ema 'gã 'akwaawa apyraapa. 'Ga 'ã pājērete werowiare'ema 'gã pājē apyraapa.

²⁶ Pēē 'ã jerewirera 'jawe. Kūjāmeramũ pēē pejemogyau jerenyra 'jawe. A'eramũ je 'jau pē nupe: pēnea'ar iki pejeko ymaner are, Janeruwarete

'ga pejekatu'oge'emauwe pejemogyawer are. "I'akwaawe'ema 'gã", 'jau nipo 'gã pẽ nupe pejemogyamũ. "Na'wyrriara rũi 'gã", 'jau nipo 'gã pẽ nupe. "Tore pojeupap 'jau, e'i 'gã numiamũ", 'jau nipo 'gã pẽ nupe. ²⁷ A'ere 'ã Janeruwarete 'ga te jane mũ'ẽi 'gã nui wemifutar imũ etee futat. Ijemu'e'ema 'gã 'ga omogy wemiayuwamũ, "Je te 'ã je'akwaakwaap" 'jara 'gã mojenosõu etee nipo. "Tÿÿ. Ma'eramũ sipo 'ga ijemu'e'ema 'gã jẽmĩ imogyau wemiyauwamũ? Ma'eramũ sipo 'ga ojemu'e ma'eramũ jẽmĩ ore mogowe'em wemiayuwamũ?" 'jau 'gã ojenosõu ajuowase. 'Wyrriare'ema 'gã 'ga omogy wemiayuwamũ 'wyrriara 'gã mojenosĩukaawamũ. ²⁸ Ipojeupawipyre'ema 'gã 'ga omogy wemiayuwamũ "jepojeupap je" 'jara 'gã mojenosĩukaawamũ. "Akotee ma'e 'gã", 'jau 'gã 'ã jane mũ nupe numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga jane mogyi wa'yramũ. ²⁹ Najane te rũi sajemogy 'ga ra'yramũ. 'Ga te jane mogy wa'yramũ. A'eramũ jane jarejerowiaraipe'ema jarejee Jarejuwarete 'ga rowase. ³⁰ Janeruwarete 'ga te 'ã jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. A'eramũ 'ga 'ã jane mu'akwaawukaa Jejui Kristu 'ga upe. A'eramũ Jejui Kristu 'ga jane muesageu 'Uwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga 'ã janetywera mepyau jane mũ'jãu mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuw awi, jane mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamũ. Jejui Kristu 'ga futat janetywera omoit jane wi. ³¹ A'eramũ ki jane jarejerowiaa 'ga ree etee futat. Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: "Pejekararete 'ga ree etee ki pejerowiat pejemogyau. Pejejeupe 'ga remi- apofer are nanẽ ki pẽẽ pejejerowiaa pejem-

ogyau nū”, 'jau 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue. A'eramū ki jane jarejerowiaa Jarejararete 'ga ree etee futat.

2

1-2 Pē pyri tekou ako je Jarejuwarete 'ga etee imome'ui pē nupe ikue. “Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri 'au ywy pe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are 'ga ra'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue”, 'jau je ako tekou pē nupe ikue. “A'eramū 'ga 'awamū jane werowiamū janetywera moia jane wi, jane katu'oka, jane mogyau wemiayuwamū”, 'jau je ako pē nupe ikue. Nasigaty rūi futat ako je imome'wau pē nupe ikue. “Jejui Kristu 'ga etee futat pa je amome'u tekou 'gā nupe kwy”, 'jau je tekou ikue. “A'eramū pa je 'ypeywar are 'ga manūawera etee futat imome'wau 'gā nupe kwy”, 'jau je tejeupe pē pype tekou ako ikue. A'eramū ako je 'ga etee futat imome'wau pē nupe ikue. Namome'u tesirūmeri nanē ako je pē nupe ikue nū. Jejui Kristu 'ga etee futat ako je imome'wau pē nupe ikue. Namorogyta teea rūi nanē ako je amome'u pē nupe ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega te ako je amome'u pē nupe ikue. Ymā te janepy 'gā naeapyoi ee rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'awamū jane mueapyoukari ee. ³ Najepifuakari agawewi ako je tekou pē pyri ikue. A'etea ako je ako tepifuakare'ema pype etee futat 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'eramū je 'jau tejeupe etee futat ikue: “Amome'u esage futat sipo je 'ga tekou 'gā nupe 'wei?” 'jau je tejeupe etee futat ikue.

Pē nupe 'ga mome'uarūe'em awi tekyjau ikue. ⁴Nate'akwaaw imū rūi je ako pē mu'ei morogyta a'je are ikue. Namoromu'jara 'gā temu'eawer imū rūi nanē je ako pē mu'jau ee ikue nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea temueapyoaw imū etee futat ako je imome'ui pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko. A'eramū 'ga 'Agesagea Jejui 'ga mome'waukaa jee pē nupe ikue. A'eramū ako 'ga 'Agesagea jeremimome'ufera rerowiarukaa pē nupe ikue. A'eremiapoe'ema nanē ako 'ga iapoukaa jee pē neape ikue nū. A'eramū ako pēē 'ga pājē resaka ikue. ⁵'Ga 'Agesagea futat ako Jejui 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Napeje'akwaaw are rūi ako pēē 'ga rerowiaa ikue. U'agesageu te Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe.

Janeruwarete 'ga u'akwaawamū

⁶⁻⁷ A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg are eapyo ma'eramū pē mu'akwaawi mama'e are. Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū tee je pē mu'akwaawi mama'e are. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'akwaaw imū rūi je pē mu'akwaawi ee. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'wyrara 'gā 'akwaaw imū rūi nanē je pē mu'akwaawi ee nū. Anure nipo 'ga rerowiare'ema 'gā juejue amanūmū ekoete te futat. Ma'eramū 'ā je pē mu'akwaawi Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū etee futat ee. Naeapyoi janepyy 'gā Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. Ywy apoe'emauwe futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Anure nipo jera'yra 'ga manūi 'ypeywar are 'gā tywera mepyawamū”, 'jau 'ga 'ā rakue. “A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā katu'oka 'gā mogyau

teja'yramũ”, 'jau 'ga 'ã ojeupe rakue. A'ere 'ã janepy 'gã naepyoi ee rakue. “Anure Jejui 'ga manũ janetywera mepyawamũ” 'e are 'gã weapyoe'emamũ ajemogyau rakue. A'ere jane 'awamũ 'ga rerowiaaramũ janereapyoramũ ee. ⁸ Kristu 'ga rerowiare'ema 'gã 'wyrira 'gã nanẽ naepyoi 'ga ree nũ. 'Ga ree weapyo re amunipo 'ã 'gã namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. “Jejui Kristu 'ga 'ã Janejararetea. 'Ga 'ã jane katu'okara. 'Ga 'ã pãjēeteetea” 'e are 'gã weapyoe'emamũ. Ee weapyo re amunipo 'ã 'gã namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. ⁹ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe ee rakue:

“Ojee iporomutat ma'e 'gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage m̃yigatu.

Niesagi jane mama'e esagea jarejeupe 'ga remim̃yigatu 'jawewara.

Nienuwi futari jane 'ga remiaporama rera. Janereapyoi futari jane 'ga remiaporam are.

A'ere 'ga ojee iporomutat ma'e 'gã nupe etee futat iapoi”,

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Isai 'ga upe rakue.

¹⁰ A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoukari U'agesage upe ee. 'Ga 'Agesagea okwaapap futat. Nitywi futari 'ga 'Agesage remikwaawe'ema mũ. Janeruwarete 'ga rea'ara miamũ 'ga 'Agesagea okwaap. ¹¹ Sã'ã jane tee jarejea'ara kwaawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee 'ga rea'ara kwaawi. ¹² Jejui 'ga rerowiaaramũ jane upe Janeruwarete 'ga U'agesage muri. Namama'eukwaawa rũi jane sireko. Jarejuwarete

'ga 'Agesagea te jane sireko. A'eramũ 'ga 'Agesagea jane mueapyoukaa jane upe 'ga remimurer are.

¹³ A'eramũ ore pẽ mu'jau Jarejuwarete 'ga 'Agesagea orojeupe 'eawer are. Na'auwara 'gã nea'ar are rũi ore pẽ mu'ei. Orojeupe 'ga 'Agesagea 'eawer are etee te ore pẽ mu'ei. 'Ga 'Agesagea nanẽ pẽ nereko nũ. A'eramũ 'ga 'Agesagea pẽ mueapyoukaa ee. ¹⁴ A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gã naeapyoi Jarejuwarete 'ga je'eg are. Ojeupe 'ga je'ega jane imome'uramũ nipo 'gã 'i etee ojeupe: “Ma'ja are gatu nipo 'gã je mu'ei? Ije'ẽran ekoete tee 'gã ajemogyau”, 'jau etee nipo 'gã ojeupe. Naeapyoi 'gã ee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee jane mueapyou ee. A'eramũ 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gã weapyoe'emamũ futat ajemogyau ee. ¹⁵ 'Ga 'Agesage rerekwaramũ etee te janereapyoramũ ee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyoukari ee. Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ jane jarejeapyoramũ 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gã nereko tyweaw are. A'ere 'gã naeapyoa'uweri janejemogy are. Nuerekoi 'gã 'ga 'Agesagea. A'eramũ 'gã amueapyoawe'emamũ.

¹⁶ Ymã we te 'ã 'ga amũ ka'arana kwasiari ee rakue: “Awỹja sipo Jarejuwarete 'ga rea'awa okwaap? Naani. Nitywi futari 'ga amũ. Awỹja sipo 'ga mu'akwaapa mama'e are? Naani. Nitywi futari 'ga amũ”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ janerea'aramũ mama'e are Kristu 'ga rea'ar imũ etee futat.

3

Janeruwarete 'ga remiayup

1 Pēē 'ã Jejui 'ga rerowiaa je 'jawe. A'eramũ pēē Jejui 'ga rerowiar ire pejemogyau jepytunamũ. A'ere 'ã pejemogy 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe tee jee. A'eramũ je pē mu'javarũ'em Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sã'ã kunumĩakya reapyoa'ne'ema mama'e are. Nan tee 'ã pēē. Nepēneapyo ymani 'ã 'ga remifutar are. 2 Sã'ã kunumĩakya kamy'ia etee i'ua. Na'ua'uweri 'ã miaro'oa. Nan tee futat 'ã pēē. Nepejemu'e ymani nipo 'ã Jarejuwarete 'ga remifutar are. Ma'eramũ 'ã je mama'eaye'e'mĩ are etee futat pē mu'ei. Mama'eaye'e'mĩ are tee te 'ã pēneapyo. Nepēneapyoa'uweri futari nipo 'ã pēē mama'eay are. Ma'eramũ ako je pē mu'ei mama'eaye'em are etee ra'ne futat ai'i numiamũ. 3 A'eramũ mi-amũ 'ã pejemogyau Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe etee futat. Ma'eramũ 'ã nepēneapyoa'uweri mama'eay are. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe etee 'ã pejemara'ne ekoeteramũ pejejee. 'Ga rerowiare'ema 'gã 'jawe etee 'ã pēē pejejamueu mama'e are. A'eramũ ore 'jau pē nupe: “Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe etee Korītu pewara 'gã”, 'jau ore pē nupe. 4 Pēē mũ a'e 'jau pejejaupe: “Je 'ã Paulo 'ga remimome'u rerowiaara te”, 'jau a'e pēē mũ. Amumeramũ a'e pēē 'jau “Je 'ã Aporu 'ga remimome'ua te arowiat”, 'jau pēē. Aipo 'jaramũ pejemogy Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe.

5 Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ jue futat ore. Pauloramũ je, Aporu 'ga retee Jejui 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'eramũ ako pēē 'ga rerowiaa ikue. Janeruwarete 'ga futat ore moporowykyaukaa ojeupe. A'eramũ ore araju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. 6 Sã'ã 'ga amũ

y'wa ra'yi tyma ko pype. A'ere 'ā amutee 'ga etee akou imuakỹmaramũ. A'ere 'ā naitymarera 'ga rũi imuakỹmarera 'ga retee rũi imomoporukari. Janeruwarete 'ga tee omomoporukat imuaranupa 'jau. Nan tee futat ore. Je 'ā y'wa ra'yi tymara 'jawe. Aporu 'ga 'ā imuakỹmara 'jawe. Jejui 'ga ako je amome'u pẽ nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga pẽ nui je o re awau pẽ mu'jau, 'ga remifutar are rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te Jejui 'ga rerowiarukari pẽ nupe. ⁷ Y'wa ra'yi tymara 'gã, imuakỹmara 'gã. Mĩmera 'gã 'ā ojejukau futat oko pypiar are numiamũ. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te imomoporukari imuaranupa. ⁸ Nan tee futat 'ā ore. Je ra'ne ako Jejui 'ga mome'wau pẽ nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga awau pẽ mu'jau 'ga remifutar are rakue nũ. A'eramũ ore araju'jawe etee futat mama'e apou 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ore mama'e apoi 'ga remifutar imũ etee futat. A'eramũ Janeruwarete 'ga anure ore mepyau ojeupe oreremiapofer are. ⁹ Oromome'u pãwẽ pãwẽ etee futat ore 'ga araju'jawe. Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore mama'e apoi. A'eramũ pẽẽ 'ga remiayuwaretea futat. 'Ga etee futat ojerowiarukat pẽ nupe.

'Oga jara 'jawe Janeruwarete 'ga jejuka esagei pẽ nee. ¹⁰ Sã'ã tujugeyra 'oga apoara 'ga ywyakape'ia ra'ne imogoa jupe. Iypykokara apoara 'jawe je ra'ne ako 'ga mome'ui pẽ nupe ikue. A'e 'ga ita jaga iypy pe iypymotypawamũ. Nan ako je 'oga ypykokara apoara 'jawe ai'i. A'eramũ 'ā Aporu 'ga 'ua. Sã'ã 'oga apoara 'gã amũ 'oga apoa iypymogatyruãrera 'ga remiapofera 'arimũ. Nan tee futat ako je ra'ne Jejui 'ga

mome'ui esage pē nupe ikue. A'eramū je 'oga ypykokara apoara 'ga 'jawe futat. A'ere 'ā pē nupe je 'ga mome'u re 'ga amū 'ua pē mu'jau 'ga ree nū. Aipo 'ga 'oga apopaara 'jawe. A'eramū 'ga iypykokara 'arimū etee futat 'ga 'oga apou esage etee futat. ¹¹ Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa janee. “Jera'yra 'ga etee ki perowiat”, 'jau 'ga janee rakue. “Perowiat kasi 'gā amū kwe pe ne. Jera'yra 'ga etee futat ki perowiat”, 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ā Jejui Kristu 'ga futat akou 'oga ypykokar esage 'jawe. Nitywi futari 'oga ypykokar esage 'jawewara mū. Jejui Kristu 'ga te 'ā akou 'oga ypykokara 'jawe janee. ¹² A'eramū jane jarejamu'e esagearamū 'oga mŷjeteeteara 'gā 'jawe. 'Oga mŷjeteeteara 'gā nemiapofera 'ā nu'ari futari 'oga. 'Oga apoara 'gā amū 'ywa'y paga etee iapou wogamū. A'eramū 'gā nemiapofera atepawa'ne'emamū. 'Gā 'jawe 'gā amū mama'e a'je are etee ajamu'ei. Mama'e a'je are moromu'jara 'gā 'oga apoar esage 'gā 'jawe. A'ere amumera 'gā 'ywa'y page'ema pyu 'oga apoara 'gā 'jawe. A'eramū 'ā 'gā nemiapofera u'aa kamēšēte. Nā'ā juonanūū etee nanē ipira nū. Nan tee futat moromu'jara 'gā amū. Mama'e amutee are etee 'gā jamu'ei. ¹³ A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga rowase ae jatykaaw ipe jane jareporowyky resaka. Sā'ā tata 'oga apopyrera resaukara. Itaoga 'ā nukai. A'eramū 'ā juowa pyu iapopyra ukaitapap. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga janeporowykyawera resaukari wowase ae majatykaaw ipe. A'eramū te nipo jane mama'e a'je are moromu'jarera 'gā kwaawi. Mama'e a'je are moromu'jarera 'gā itaoga apoarera 'gā 'jawe.

Nukaipawi 'gā nemiapofera. Mama'e amutee are moromu'jarera 'gā nemiapofera nanē nipo jane ikwaapa nū. Mama'e sigaty are moromu'jarera 'gā juowoga apoarera 'gā 'jawe. Ukaipap 'gā nemiapofera. ¹⁴ A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e a'je are moromu'jarera 'gā mepyyau. ¹⁵ A'ere nipo 'ga mama'e amutee are ajamu'jarera 'gā nomepyi. Ukaipap 'gā nemiapofera. A'eramū 'ga 'gā mepyawewem. 'Og ukai ma'e 'gā nūja'uweri woga 'wyrīpe. Wogakajamū 'ga ēmi 'oga 'wyr awi. A'eramū 'gā amanūme'em. A'eramū 'ga roga etee ukaitapap. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā amū. Janeruwarete 'ga 'gā nerawau 'gā mogyau ojeypyri. A'ere 'ga nomepyi 'gā porowykyawera, a'jeteetewi 'gā porowykye'em ire.

¹⁶ “Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane sireko” 'ea 'ā pēē ikwaapa. 'Ga 'Agesagea jarejereko re jane jarejemogyau Jarejuwarete 'ga roga 'jawe. ¹⁷ Janeruwarete 'ga roga esage futat. Nitywi mama'e tywera ipype. 'Ga 'Agesage rerekwaramū jane jemogyi 'ga roga 'jawe. A'eramū mama'e amutee are moromu'jara 'gā 'ga roga mote'aara 'jawe. A'eramū 'ga jane mū woga mote'ar ire jane rerekou tyweaete ee.

¹⁸ Pēnoryp tee awi pejejee. “Je'akwaap je”, 'jau nipo pēē mū pejejeupe numiamū. A'ere nipo aipoa pē'akwaawa naJaneruwarete 'ga 'akwaawa rūi. “Te'akwaawa je afutat” 'jaramū pēē pejejoia peje'akwaaw ekoete awi. A'eramū Janeruwarete 'ga te pē mu'akwaapa pē mogyau. ¹⁹ Pēē 'akwaawekoetea nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee

rakue: “Janeruwarete 'ga 'je'akwaap je' 'jara 'gã nee ikwasiarukaa rakue: ‘Nepē'akwaawi pēē pe-jejemogyau’, e'i Janeruwarete 'ga 'gã nupe”, 'jau 'ga amū ikwasiaa rakue. ²⁰ Ajepeja 'ga nanē 'ã ka'arana kwasiaa ee rakue nū: “Janeruwarete 'ga i'akwaaw ekoete ma'e 'gã nea'ara okwaap. A'ere niapoa'uweri aipoa 'ga upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²¹ A'eramū ki jane jarejerowiaraipe'ema 'gã amū nee. Janeruwarete 'ga 'ã mama'e esage monou pē nupe. ²²⁻²³ Pauloramū 'ga 'ã je monou pē nupe pē mu'jaramū. Aporu 'ga, Pedro 'ga. Mīmeramū 'ga ore monou pē nupe pē mu'jawamū ojee. Ywya 'ga 'ã iapou janee rakue, ipypira reewe rakue. Jane rekoramū Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. Jane manūnamū nanē 'ga ojejukau esage jane ree nū. 'Awamū 'ga je-juka esagei jane ree. Anure nanē nipo 'ga je-juka esagei jane ree nū. A'eramū ki jane jare-jemuaēme'ema mama'e are. Janeruwarete 'ga mama'e jararetea. Janeruwarete 'ga 'ã Kristu 'ga Ruwaretea. A'eramū Kristu 'ga janejararetea. A'eramū jane 'ga remiayuwamū mama'e jara 'jawe nanē jarejemogyau nū.

4

Kristu 'ga remimonofet

¹ Kristu 'ga upe oporowyky ma'eramū ore jemogyi. “Pekwap 'gã mueapyou Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau Kristu 'ga oree ikue. “Ymā 'ã pēypy 'gã naeapyoi ee rakue. A'ere je 'awamū pē mueapyoi ee. A'eramū pēē 'awamū 'gã mu'jau ee, 'gã mueapyou ee”, 'jau Kristu 'ga oree ikue.

² Maran oporowyky ma'e 'gã mama'e apoi morowyky jara 'ga upe? 'Ga 'eawer imũ etee futat 'gã porowykyi 'ga upe. A'ea esage 'ga upe. ³ Nan tee futat je. Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramũ je tejeupe 'ga 'eawer imũ etee teporowykyau. A'eramũ nipo jeporowykyia 'ga muorypa. Najerorywi je pẽ'eawer are. “Paulo 'ga oporowyky esage Jarejuwarete 'ga upe” 'e are je najerorywa'uweri. Tekotee 'gã 'eawer are nanẽ je tejorywe'emamũ nũ. Kristu 'ga 'e are etee tejorywamũ tekou. Tejea'ar are miamũ je tejorywe'emamũ. ⁴ Tejemiapo a'wyre'em are nanẽ je tejea'are'emamũ tekou. A'eramũ je tepy'a'wyre'emamũ tejemiapofer are. A'ere je na'ei tejeupe: “Jeresage te je tekou”, na'ea'uweri je tejeupe. Jeararete 'ga etee futat e'iarũ jee: “Eneresage ene jee”, e'iarũ jee. Jea'wyre'emamũ nanẽ 'ga 'jau jee nũ. ⁵ A'eramũ ki pẽẽ 'jawe'em pejejaupe: “Nenea'wyrĩ ene Jarejararete 'ga upe”, 'jawe'em pẽẽ pejejaupe. Janejararete 'ga te janea'wyre'ema okwaap. Ywag awi ojewyr ire te nipo 'ga jane majatykai wowase. A'eramũ nipo 'ga janeremiapofera resaukaa jarejaupe. 'Awamũ jane janereapyoi futari jemime jarejemiapofera mama'e are. A'ere 'ga anure esaukari janee. Jarejuea'ar are janereapyoe'ema miamũ futat 'ga esaukaa janee. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Eneresage ene jee”, 'jau nipo 'ga janee, janereko esage re.

⁶ Pẽneko esage are pẽ mu'jawamũ je jemome'ui pẽ nupe. Aporu 'ga nanẽ je amome'u pẽ nupe nũ. A'eramũ ki pẽẽ pejemu'jau ymãwarera 'gã nemikwasiarer are, “pejejuka esage pãwẽ pãwẽ

etee ki 'gã nee”, 'ga 'eawer are. Pereko tywet nanē kasi 'ga amū ne. Pereko esage pāwē pāwē etee futar iki 'gã. ⁷ Jarejuwarete 'ga upe jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat. Naeakwar amuteetei futat ae ajemogyau 'ga upe. 'Ga etee futat mama'ea wapoukat janee. 'Ga jarepoare'em ire amunipo 'ã jane niapoi mama'ea 'ga upe. 'Ga te 'ã mama'ea amut janee. A'eramū pēē pejejemogyau peju'jaju'jawe etee futat. Nepētywi futari pēē mū pejejuapyraaparamū. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema nanē pejejee nū.

⁸ “Oretyp katu katu ore mama'e pyu. A'eramū ore oroporiae'emamū”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. “Janeruwarete 'ga ore mogyau 'wyraramū 'gã nupe”, 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. Aipo a'je re amunipo 'ã 'ga ymā we ore mogyi 'wyraramū rai'i. Anure te nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau 'wyraramū a'jea futat. A'ere 'ga 'awamū najane mogyi we 'wyraramū. ⁹ Ore 'ã Kristu 'ga remimonofera agawewi. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga ore mogy akotee ma'e 'jawe etee futat. Iapisipyrama 'jawe etee futat 'gã ore rerekoi. Sã'ã 'gã ia'wyre'ema 'gã apisia ajuowase. Nan tee futat nipo ore jemogyi 'gã nowase. Ywagipewara 'gã nowase, ywy pewara 'gã nowase. Mīmera 'gã nowase nipo ore jemogyi ia'wyre'ema 'jawe. ¹⁰ A'eramū nipo Kristu 'ga rerowiare'ema 'gã 'jau oree: “Takwaawe'ema 'gã ajemogy”, 'jau nipo 'gã oree, Kristu 'ga ore imome'u are. A'ere 'ã pēē nanarūi pe'je: “Jane 'ã jane'akwaap Kristu 'ga ree”, 'jau etee 'ã pēē pejejaupe, pejejerowiaraipe etee pejejee. A'ere 'ã ore akotee ma'e 'jawe ete. A'ere 'ã pēē 'wyrara 'jawe

pejemogy. Ore ree 'ã 'gã opojejuka esage'emamũ. A'ere 'ã pẽ nee 'gã opojejuka esageramũ ajemogyau. ¹¹ Ore te 'ã aruata arawau kwe pe. Orojety'apoita 'ã arakou. Oro'yuweja rerekou. Orojaitypawamũ futat 'ã arakou. Amumẽ 'gã amũ ore nupãu jepi. Nitywi agawewi futat ore'wyrã. ¹² Oroporowykyau 'ã ore kwaiwete. A'eramũ 'ã ore arafuakapawamũ arajemogyau. Orojeupe 'gã je'egaiwamũ 'ã ore 'jau etee 'gã nupe: “Jarejuwarete 'ga pẽ nereko esagea te ore arafutat”, 'jau etee ore 'ã 'gã nupe orojeupe 'gã je'egaiwamũ jepi. Orojereko tyweramũ ore arajuagamũ etee futat jupe jepi. ¹³ 'Gã amũ arakurawamũ ore oroje'ega esage etee futat 'gã nupe jepi. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã nupe ore jemogyi yty 'jawe.

¹⁴ A'ere je napẽ mojenosĩawamũ rũi je ka'arana kwasiari pẽ nupe. Pẽ mu'akwaapawamũ te je ikwasiari pẽ nupe. Pẽẽ 'ã jera'yra 'jawe jee. Jeporomutat je pẽ nee. A'eramũ je pẽ mu'akwaapa mama'e are. ¹⁵ Kwaiwete agawewi nipo pẽ mu'jara 'gã. Teis miu agawewi nipo 'gã pytuna. A'ere majepi tee pẽnuwa 'jawewara. Pejejeupe Jejui 'ga je imome'uramũ pẽẽ 'ga rerowiaa pejemogyau 'ga remiayuwamũ. A'eramũ je pẽnuwa 'jawe. ¹⁶ A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Pejemu'e je ree. Mama'ea peapo je 'jawerimũ etee futat, a'e je pẽ nupe. ¹⁷ A'eramũ je Timoteo 'ga monou tejeko esage are pẽ muea'aawamũ. Timoteo 'ga jera'yra 'jawe jee. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Jeporomutat je 'ga ree. A'eramũ je 'ga monou pẽ nesaka. Jereko esage are nipo 'ga pẽ muea'ari. “Paulo 'ga ako esage etee Jarejararete

'ga remifutar imū”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Jarejararete 'ga ree ojemujar ire 'ga reko esagei 'ga remifutar imū etee futat”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē muea'aa je ree. Kristu 'ga rerowiaaramū pē nupe nanē nipo 'ga jeremimome'ufer are pē muea'aa nū. Pē pype tekou ako je pē mu'ei pēneko esage are ikue. A'eramū nipo 'ga pē muea'aa ee. Kwe pe 'gā mu'eawer imū etee futat ako je pē mu'jau tekou ikue.

¹⁸ “Nuru'jawi futari Paulo 'ga jane pyri nū'ū”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. “A'eramū nipo 'ga oreremiapo resake'ema re'ā”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. A'eramū nipo pēē aipo 'jaramū pejerowiaraipe pejejee rai'i numiamū. ¹⁹ A'ere nipo je oi futari pē pyri. Jarejararete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē nesaka. A'eramū nipo je ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā nesaka, tejeau tāmējē 'gā nesaka. Maranamū nipo je 'gā nera renupawer imū etee futat 'gā nesaka. “Jarejuwarete 'ga pājēa te 'gā wereko? Naani te ra'u nū?” 'jau nipo je 'gā nesaka. ²⁰ Opājē mū mama'e apoara 'gā tee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. “Janeruwarete 'ga je'wyrara”, 'jar ekoeteara 'gā te 'ga nomogyi futari wemiayuwamū. Opājē mū mama'e apoara 'gā etee te 'ga omogy wemiayuwamū. ²¹ Ma'ja sipo ajee pefutat? Pejejeupe jeje'eg wyrafena te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wyrafene'ema te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wyrafene'ema futaa ki pepoit mama'e tywera apo awi.

5

Mama'e tywera apoawet

1 “Korītu pewara 'ga amū mama'e tywera wapo ajemogyau”, 'jau 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. “Uwa 'ga remireko ēē 'ga wereko”, 'jau 'gā imome'wau jee ai'i. Nanuara nia'wuri Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā miamū nuapoa'uweri aipoa. Ma'eramū ajee “Jejui 'ga rerowiaara je” 'jaramū aipo peapo nū? Nia'wuri aipo apoa. 2 Ma'eramū sipo ajee pejerowiaraiw etee pejejee? Pejejepype mama'e tywera apoara 'gā amū nekoramū amunipo 'ā pē'arasig te ee. Pejeje'ega amunipo 'ā 'uwa remireko rerekwara 'ga upe rai'i, 'ga mosōu amunipo 'ā pēē nanuar awi rai'i. “Nia'wuri nanuara Janeruwarete 'ga upe”, 'jau amunipo 'ā pēē 'ga upe rai'i. Ma'eramū sipo ajee pēē nanuar awi 'gā mosī'em ire pejerowiaraipe ekoete pejejee? Pepe'a mama'e tywera apoara 'ga pejejewi. Maran gatu amunipo 'ā 'ga nan werokoramū ajemuaēme'ema. 3-5 Muku agawewi te 'ā je rekoī pē nui. A'etea je jerea'at au'jeteramū pē nee. A'eramū je pē pype ako ma'e 'jawe futat. A'eramū je 'jau pē nupe: Janejararete 'ga te ako opājēa amut jee ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'jau aipoa mama'e tywera apoara 'ga upe: “Mama'e tyweretea a'e ereapo Jarejuwarete 'ga upe. Jui epoire'ema nipo nereoi futari 'ga pyri”, 'jau je 'ga upe. Jejui 'ga je'eg imū je 'jau 'ga upe. Pejatykaramū tejea'aramū pē nee. A'eramū je pejatykaramū pē pype ako ma'e 'jawe tekou. A'eramū pēē pejejea'aramū je ree. Jarejararete 'ga je'eg imū je 'i pē nupe: Pejejatykaaw ipe ki pe'je mama'e tywera apoara 'ga upe: “Ejepe'a ore wi. Mama'eukwaawa

'wyrriara upe te 'ã mama'ea ereapo ekou", 'jau ki pēē 'ga upe. "A'eramũ ene ejemu'jaga mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuamũ ekou", 'jau ki pēē 'ga upe. "A'eramũ nipo ene ewawe'em Jarejuwarete 'ga pyri", 'jau ki pēē 'ga upe. Maran gatu nipo 'ga aipo renupa ajemuaēme'ema. A'eramũ nipo 'ga ajemuaēm ire opoia jui. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'ga tywera moiri 'ga wi nũ, 'ga katu'oka Janejararete 'ga rowase jane jatykaaw ipe.

⁶ A'eramũ pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee. Sã'ã kanape'i apoara 'gã ijopypeawa mojopypea u'i are. Inãinãñĩ'ĩ etee agawewi 'gã imonou imojopypeu ee. A'etea u'i omojerap. Nan tee futat ae mama'e tywera apoara 'gã nesag ire ae jemu'ei 'gã nee. ⁷ Sã'ã ore judeuramũ kanape'i jopypeawa ymanera momopora orojewi, maraka apo enune. Nan pejekatu'ok mama'e tywer awi. A'eramũ pēē pejejesageramũ pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. Werowiaramũ Jejui 'ga pē katu'ogi pētywer awi. A'eramũ futat pēē pejejeateeramũ jui. Sã'ã ore judeuramũ oreypy 'gã Egitu ywy awi o enune karupa'mĩ jukaa, wy reko'woga y'a pype rakue. A'eramũ 'ã 'gã imonykya 'okwar are rakue. A'eramũ 'ã 'oga pypewara 'gã amanũme'em rakue. Nan tee futat 'awamũ Kristu 'ga manũi janetywera mepyawamũ rakue. A'eramũ 'ga werowiaramũ pē katu'oka pētywer awi. ⁸ Sã'ã ore judeuramũ oreypy 'gã maraka apoa Egitu ywy awi wenũ'ēawer are wea'aawamũ. Maraka apou 'gã kanape'i jopype'ema apou i'wau rakue. Nan tee futar iki jane jarejee Jejui 'ga manũawer are janerea'at jarejemogyau. A'eramũ ki jane jare-

poia mama'e tywera apo awi, mama'e a'jea etee futat iapou.

⁹ Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. “Pekotee mama'e tywera apoara 'gā nui”, 'jau je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe ikue. ¹⁰ Aipo are je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. NaJejui 'ga rerowiare'ema 'gā nee rūi je imonoi ikue. “Ga rerowiaara ore”, 'jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasiari imonou ai'i. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ā mama'e tywera etee futat wapo. Ajuemireko are 'ā 'gā nekoi. Ojomen are 'ā kūjāmera 'gā nekoi. Okaraemā me'yi are etee 'ā 'gā nea'aramū. Amunarūmū 'gā 'ā mama'e are. Maira'me a'agawa etee 'gā 'ā amuoryp. Mīmera etee 'ā Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā mama'e tywera wapo. A'eramū amunipo 'ā pēē 'gā nui pejejepe'a re ywy awi we futat pejejepe'au. ¹¹ A'ere je na'gā nee rūi aipoa ka'arana kwasiari pē nupe ai'i. “Ore Jejui 'ga rerowiaaramū”, 'jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasiari imonou pē nupe ikue. Jejui 'ga rerowiaa 'me 'gā jeu'woge'em are etee je imonou ikwasiaa ai'i. Werowiat 'me te 'gā 'ga. A'ere 'gā naeateei mama'e tywera apo awi. 'Gā amū nipo akou ajuemireko are. Kūjānamū nipo 'gā amū akou ojomen are. 'Gā amū nipo okaraemā me'yi etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo maira'me a'agawa muoryw are etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo ojoje'ēwu'jaga. 'Gā amū nipo kawīajaiwa rykua. 'Gā amū nipo amunarūmū mama'e are. Aipo 'gā nee te je ka'arana kwasiari imonou pē nupe ai'i. Pekotee ki 'gā nui. Pejemi'wat nanē kasi 'gā pyri ne, 'jau je pē nupe ai'i.

¹²⁻¹³ Janeruwarete 'ga te nipo e'i Jejui 'ga

rerowiare'ema 'gã nupe: “Nepẽa'wyrī pẽẽ”, e'iarũ 'gã nupe. Je “Nepẽa'wyrī pẽẽ”, na'ea'uweri 'gã nupe. A'ere jane Jejui 'ga rerowiaara 'gã mama'e tywera aporamũ jane je'egi futari 'gã nupe: “Peapo awi nanuara”, 'jau ki jane 'gã nupe. “Nepeapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imũ ra'e”, 'jau ki jane 'gã nupe, 'gã mosõu mama'e tywera apo awi. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue: “Pemono ki mama'e tywera apoara 'gã pejejewi”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

6

Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe etee ki pejemogy-taukat

¹ Jejui 'ga rerowiaaramũ kasi peo pejejaupe pejeje'egay re 'ga rerowiare'ema 'gã nupe pejemota'waukaa pejejaupe ne. Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe etee futar iki pekwap pejemome'wau. A'eramũ 'gã futat oje'ega pẽ nupe pẽ mota'wau pejejaupe. “Nenea'wyrī ene Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo jane 'gã amũ nupe. “Eneresage ene Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo jane 'gã amũ nupe. Aipoa pekwaap. ²⁻³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau opoirũnamũ. A'eramũ nipo jane 'ga rowase ijatykaarũe'ema 'gã pe'au 'ga wi. Ywy pewarera 'gã, ywagipewara 'gã. Mĩmera ijemogyarũe'ema 'gã nipo jane imonou 'ga wi Jarejararete 'ga poaa. Mĩmera apoaramũ sipo ajee nepemojyrũarũi mama'e tywe'ri apoarera 'gã mogyau ajaupe? Nepejemogypygi te ra'u Jejui 'ga rerowiaaramũ pejejee nũ?

⁴ A'eramũ ki pẽẽ Jejui 'ga rerowiaaramũ

pejewawe'em 'ga rerowiare'ema 'gã 'wyrriara upe pejemojyrũukaa pejejaupe. Na'gã nee rũi pejemogypyyk. ⁵ Ma'eramũ sipo nepejenosĩ pejemome'wau 'ga rerowiare'ema 'gã nupe? Nitywi sipo i'akwaap ma'e 'ga amũ pẽ pype pejejaupe pejememota'waawamũ? ⁶ Ityp futat nipo Janeruwarete 'ga 'Agesage pyu i'akwaap ma'e 'gã amũ. A'etea 'ã pejemome'u Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã nupe etee rai'i pejejaupe pejememota'waawamũ rai'i.

⁷ Pejamuea nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã nupe pejomota'waukara taetu nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe. Pejejeupe 'ga amũ mama'e tywera aporamũ pejejuagamũ jupe. “Pejejepyyke'ema 'ga ree” 'ea te esage Janeruwarete 'ga upe. “Pejekaraemã are 'gã amũ munarũnamũ pejejuagamũ jupe. Pejejepyyke'ema 'gã nee” 'ea te esage futat.

⁸ A'ere 'ã pẽẽ nanarũi. Pẽẽ we 'ã mama'e tywera peapo pejejaupe. Pẽẽ we 'ã pejemunarũmũ pejejokaraemã are. Pejejewirera 'jawewara 'gã nui miamũ 'ã pẽẽ pejemunarũmũ. Pẽẽ nanẽ 'ã mama'e tywera peapo nũ. ⁹ “Namama'e tywera apoara rũi Janeruwarete 'ga omogy 'wyrriaramũ ojepyri ae upe” 'ea 'ã pekwaap. A'eramũ ki pẽẽ pejememoryteewe'em pejee. “Mama'e tywera apo awi je nopoiri agawewi. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je mogou 'wyrriaramũ ojepyri re'ã”, pe'je kasi ne. Au'je ki pejemorytee re pejee. NaJaneruwarete 'ga remiayuwamũ rũi ae mama'e tywera apoi. Ajuemireko are ako ma'e 'gã na'ga remiayuwa rũi. Ojomen are ako ma'ea kũjãmera na'ga remiayuwa rũi. Maira'me a'agawa

muorypara 'gā na'ga remiayuwa rūi. Kūima'e 'gā amū nipo opoia wemireko are oko awi. A'eramū nipo 'gā kūima'eramū etee futat akou ajuee. Aipo apoara 'gā taetu na'ga remiayuwa rūi. ¹⁰ Mama'e are amunarū ma'e, okaraemā me'yi etee ea'at ma'e, kawīajaiwa 'wat, ojoje'ēwu'jagat, ojomoryteeat. Mīmera 'gā naJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi. ¹¹ Nan tee futat 'ā pēē mū pejejemogyau rakue. A'ere 'ā 'awamū Janejararete 'ga ako pē pīreita pētywer awi ikue. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau pē nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē mogyau 'ga remiayuwamū.

Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue

¹² Pēē mū nipo 'jau pejejeupe: “Aapo katu katu futat te je mama'ea 'wei”, 'jau nipo pēē pejejeupe. “Nitywi futari 'Ereapo kasi aipoa ne’, je upe 'jara 'gā 'wei”, 'jau nipo pēē pejejeupe. A'jea futat peapo katu katu mama'ea numiamū. A'ere amumera nia'wyri pē nupe. Je nanē amunipo 'ā a'e pē nupe: “Tejemifutar imū etee futat je mama'e apoi” 'jaramū amunipo 'ā je 'i pē nupe. A'jea futat. Amumera resageramū jee numiamū. A'ere amunipo 'ā je tejea te namŷi ywyapi ee. ¹³ Pēē amunipo 'ā 'jau mama'e resaka ypy we: “Janerewek jane ra'e”, 'jau amunipo 'ā pēē pejeku'iramū mama'e are. A'eramū nipo pēē mama'e 'wau. A'ere anure nipo Janeruwarete 'ga temi'u mateepawi janerewega reewe. Nan tee nipo 'gā amū kūjā resaka ypy we 'jau ojeupe “Amogyta je kwea kūjā tejee ra'e”, 'jau nipo pēē mū pejejeupe. A'eramū futat nipo aku'iaiwamū ee. A'jea futat 'ga ku'iaiwamū ee numiamū. A'ere nipo anure

Janeruwarete 'ga 'ga ku'iaipawera mu'jagi 'ga 'arasigamũ etee. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'ere 'ga namama'e tywera apoawãu rũi jane apoi rakue. Nakũjã are etee rũi 'ga jane apoi rakue. Najomen are tee rũi 'gã 'ã kũjã apoi rakue. Ojeupe mama'e esage apoawamũ te 'ga jane apoi rakue. 'Ga futat mama'e apoukaa janee nũ. ¹⁴ 'Ga futat nanẽ Janejararete 'ga moferapa opãjẽ mũ etee futat 'ga manũ re rakue. A'eramũ 'ga anure jane nanẽ jane moferapa opãjẽ mũ etee futat nũ.

¹⁵ Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga pira 'jawe etee futat. A'eramũ janeretea 'ga ma'ea futat. Aipoa 'ã pekwaap. Ma'eramũ sipo aje jane Jarejararete 'ga rete mujari kũjãmene'em are? Nimujararũi futari jane 'ga retea kũjã amũ ree. ¹⁶ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe ee rakue: “Kũima'e 'ga amũ wemireko ã rerekokatu re 'gã majepi teewara 'jawe futat 'gã nekoĩ”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue. A'eramũ kũima'e 'ga kũjã mũ rerekokatu re majepi teewara 'jawe futat ajuerekou. ¹⁷ A'eramũ jane nan tee futat Jarejararete 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau majepi teewara 'jawe 'ga upe.

¹⁸ A'eramũ ki pẽẽ pejekowe'em pejejuemireko are. Kũjãmeramũ nanẽ pẽẽ pejekowe'em pejemen are. Kunumĩũũnamũ, kũjãmukuramũ pejekowe'em pejejee. Peko nipo pejejee 'eramũ pẽẽ pejejuerekou tãmẽjẽ. A'ea te Janeruwarete 'ga afutat. Amumera mama'e tywera apoa nomotyweri aeretea. A'ere ajuee ae rekoa aeretea we futat imotyweri. ¹⁹ Janeruwarete 'ga U'agesagea

amut janee. A'eramũ janepira Janeruwarete 'ga 'Agesage roga. A'eramũ 'ga 'Agesagea akou jane pype. ²⁰ Ypeywar are amanũmũ Jejui Kristu 'ga janetywera mepyau janee, jane mogyau 'ã wemi-ayuwamũ. A'eramũ ki jane jarejemogyau esage 'ga upe. Janejemogy esage resag ire nipo 'gã Jarejuwarete 'ga muorywi jane ree.

7

Emireko ma'e 'gã, imen ma'e 'gã netee

¹ Ka'arana 'ã pekwasiat imua jee rai'i. “Esage te aeremirekoa? Aeremirekoe'ema te ra'u esage nũ?” 'jau 'ã pẽẽ imua ka'aran are ikwasiaa jee rai'i. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Esagea futat aeremirekoa. Aeremirekoe'ema nanẽ futat esageay nũ. ² A'ere 'ã ae amumeramũ kũjã mũ esage pãwẽ gatu ete etee. A'eramũ ki pẽẽ nan etee pejekowere'emamũ kũima'eramũ pejemirekoramũ tãmjẽ futat. Kũjãnamũ nanẽ pẽẽ pejemena tãmjẽ futat nũ. ³ Pejemenaa pejee eko-ramũ “najeremiarũi je ene ree”, 'jawe'em pejemena upe. Kũima'eramũ nanẽ pẽẽ kũjã pejee ekoramũ pẽẽ nanẽ “najeremiarũi je ene ree”, 'jawe'em pejemireko upe. ⁴ Pejuereko ki pejuemifutar imũ etee futat. Peje'er are kasi peje-jaupe ne. Kũima'eramũ, kũjãnamũ 'jau. ⁵ A'eramũ pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau etee pejekowe'em pejee ra'ne. “Jarejuwarete 'ga upe jareje'ega monou jane nikoi jarejee”, 'jau ki pẽẽ pejejaupe. 'Ga upe pejeporogytau etee futat pejekowe'em pejee ra'ne. 'Ga upe pejeje'ega monopaw ire tãmjẽ peko pejee nũ. Kasi a'e pe pejomougukat kũjã mũ ree ne. A'eramũ futat

nipo kūjā nanē weateeramū kūima'e 'ga amū ree nū. A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa 'wyrīara remifutar imū iapoukaa pejejaupe.

⁶ “Pēnemireko awi”, na'ei je pē nupe. Pejejemirekoweramū ki pejejuereko etee futat. ⁷ Je 'ā najeremirekoi tekou. Je 'jawe pē nekoa amunipo 'ā esage futat jee numiamū. A'ere 'ā ae naju'jaju'jawe tee rūi te. Janeruwarete 'ga jane mū opoat mama'e tywera apoe'em are. A'eramū 'ā jane amumeramū jarejemirekoe'emamū futat. A'ere 'ā amumera 'gā nupe ayeteramū 'gā nemirekoe'ema. Nauagi 'gā kūjāe'eme oko upe. A'eramū ki pēē nanuaramū pejejemirekoramū tāmējē futat. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo ne. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nemireko futaa.

⁸ Ojeteē ijemogywet ma'eramū te ajee je 'i pē nupe: “Pēnemireko kasi ajee aipo 'jaramū pejejemogyau ne. Je 'jawe pejemogy”, 'jau je pē nupe. ⁹ A'ere ki pejejetee pejejemogy upe pejejuage'emamū pēnemireko tāmējē futat. Kūjā mū rerowy'ar ekoete are aerea'ara nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Kūjāmeramū nanē nū kūima'e mū rerowy'ar ekoete are etee pēnea'ara nanē nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰ Awamū je 'i emireko ma'eramū pē nupe, omenat ma'eramū pē nupe nanē nū. Nateje'ega etee rūi je imome'ui pē nupe. Jarejararete 'ga 'eawer imū etee futat je imome'ui pē nupe. Pejemena kasi peetyg ine. ¹¹ Pejemena retyg ire ki pejewyru'jap pejejaupe nū. A'eramū ki pejewyr esage etee futat pejejaupe. Pejejaupe pejewyru'jape'ema pēē pejejetee futat pejekou. A'eramū pēē kūima'eramū

emireko ma'eramū pejemireko retyke'ema futat.

¹² Amumeramū pē nupe je teje'ētea te imonoi 'awamū. (NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je imonoi pē nupe 'awamū. Teje'ēteu te je imonoi pē nupe 'awamū). Kūima'eramū nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū pejekou. A'eramū nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo ēē niporetygiweri ene ree. A'eramū ki pereko ete futat pejemirekoa retyke'ema futat.

¹³ Kūjāmeramū nanē nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū nū. A'eramū nipo pēmena na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo 'gā niporetygiweri pē nee. A'eramū ki pereko etee futat 'gā netyke'ema.

¹⁴ Pēmena nipo nuerowiari agawewi Jejui 'ga. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi nipo 'gā. A'ere pē nee wejue te 'gā nekoi Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'jawewaramū. A'eramū nipo 'ga ojejukau esage 'gā nee, pē nee 'gā poretygiwere'emamū wejue. Kūima'eramū nanē nipo pēē mū pejekou Jejui 'ga rerowiaa. A'ere nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi pēnemirekoa. A'ere 'gā omen are te 'gā nekoi 'ga remiayuwa 'jawewaramū. Ojejukau esage wejue 'ga 'gā nee, pē nee 'gā poretygiwere'emamū wejue te. A'eramū pēē 'gā nerajemogyau esage. Kasi a'e pe pēna'yra 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwe'ema 'gā na'yra 'jawe ne. 'Ga rerowiat pāwēara 'jawe futat pēē 'ga upe. ¹⁵ Janeruwarete 'ga pēta'waa afutat ajaupe. A'eramū kūjāmeramū kasi ajee pēpotyp pejemena 'ga pejewi iporetygiweramū ne. Kūima'eramū nanē kasi ajee pejemirekoa pēpotyp

pejeweji iporetygiweramũ ne. A'ere pejeweji 'ga rerowiare'ema 'gã poretygiwere'emamũ pereko ete futat 'gã. ¹⁶ Maran gatu nipo pẽ nereko re pẽmena 'ga Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramũ pẽẽ 'gã netyke'ema. Kũima'eramũ nanẽ nipo pẽ nee pẽnemireko 'gã Jejui 'ga rerowiaa. A'eramũ ki pẽẽ pejemireko 'gã netyke'ema pejeweji 'gã poiriwere'emamũ.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imũ etee

¹⁷ Janeruwarete 'ga opãjẽ amut janee, ojeupe jane moporowykyaukaawamũ. A'eramũ ki pẽẽ mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat. Pejejopit jewatee are pejemã'jãue'em futat. 'Gã 'ã 'gã te nũ. Pẽẽ 'ã pẽẽ te nũ. Judeu 'gã etee te ijewak ma'ea ajemogy. Aipoa je amome'u pẽ nupe, Jejui 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe najuejue etee futat. ¹⁸ Amumeramũ nipo pẽẽ Jejui 'ga rerowiamũ imojewagipyramũ pejemogyau. A'ere kasi pejewega porera peyw ine. Amumeramũ nipo pẽẽ imojewagipyre'emamũ futat. A'eramũ kasi pẽẽ nanẽ pejemojewagukat 'gã nupe ne. ¹⁹⁻²⁰ Naejewag are rũi Janeruwarete 'ga ae futari. A'eramũ pẽẽ pejejea'are'emamũ aipo are. 'Ga je'ega jane enuwa te esage 'ga upe. A'eramũ pẽẽ 'ga je'ega te enupa. ²¹ Jejui 'ga rerowiar enune 'ã pẽẽ mũ pejeme'egukat 'gã nupe ka'aranũ are rakue. A'eramũ pẽẽ pejemogyau 'gã nemifajamũ. A'eramũ ki pẽẽ pejeporowykyau pejemogyau peje'wyrriara 'ga upe etee futat. A'ere peje'wyrriara ojewi pẽ nee iporomonoweramũ, pejepe'a futat 'ga wi. ²² 'Gã nemifai 'gã 'ã mama'ea wapo o'wyrriara 'ga

remifutar imū etee futat. Nuapoi 'gã mama'ea wemifutar imū etee futat. A'ere 'ã ojeupe te oporowyky ma'e 'gã mama'e apoi wemifutar imū etee futat. A'ere 'ã jane Jejui 'ga rerowiar ire jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ²³ Sã'ã 'gã amū ka'aranūū monoa ajaupe, ajamuawamū wemi-fajamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane muri ojeupe wa'yra 'ga janetywera mepy re. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga rerowiare'ema 'gã nemifutar imū kasi mama'ea siapo ne. 'Ga remifutar imū etee futar iki mama'ea siapo. ²⁴ Pēē 'ã Jejui 'ga rerowiaaramū je 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Ako etee futat ae Jejui 'ga rerowiaaramū. No-jemojewagi futari ae 'ga rerowiamū. Naijewa-wak ma'eramū etee rūi futat ae rekoi 'ga remi-ayuwamū. 'Gã nemifajamū nipo pēē Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū pēē a'efer ipe etee futat pejeje-mogyau pejeporowykyau peje'wyriara 'gã nupe. Pejeka'jame'ema futat pejemuarera 'gã nui. Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejemogyau pejeje- upe etee futat 'ga rerowiar enune. A'eramū nipo pēē a'efer ipe etee futat pejejemogyau peje- porowykyau pejejeupe pejejeme'ege'ema 'gã amū upe. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. 'Ga 'ã pē poaa mama'e apo are.

Ojeteewara 'gã, imen manū ma'e 'gã netee

²⁵ Je upe ka'arana kwasiaa imua ako pēē pe- jeporonupa ojeteewara 'gã nee jee rai'i. A'ere Janejararete 'ga namu'ei 'gã nee rakue. Aipo je'ea nipo jaruete futat 'ga upe. Ojeupe ia'wyre'em ire

amunipo 'ā 'ga je mu'akwaawi ee. “Ene'me kasi 'gā nupe ne”, 'jau amunipo 'ā 'ga jee. A'eramū je tejea'aw imū etee futat ikwasiaa ka'aran are pē nupe. Janeruwarete 'ga futat te 'ā ajemuaēm je ree. A'eramū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. A'eramū ki pēē jeje'eg are pejejemogyppyka futat. ²⁶⁻²⁷ Anure nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiamū jane rereko tyweretei. Ma'eramū 'ā ojeteewaramū nepēnemirekoi futari pejejemogyau. Emireko ma'eramū pēē pejejemireko retyke'ema futat. ²⁸ A'ere namama'e tywera apoa rūi poromū, pēnemirekoa. Kūjāmukuramū nanē pēē namama'e tywera apoa rūi pejemenaa nū. A'ere 'ā emireko ma'eramū namajepei tee rūi futat 'gā nemiapoa mama'ea. Ojemi'uekaa, oporowykyau ka'aranūū are wemireko raity muawamū. Emireko ma'e 'gā 'ā ajemuaēma kwaiwete mama'e are ajemogyau. A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: “Ojeteewaramū kasi pēnemireko futat pejejemogyau ne”, 'jau je pē nupe. Mama'e are pēnea'are'ema je afutat. Kūjā nanē 'ā mama'e apou omena 'ga upe nū. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jejui 'ga mome'ua 'gā nupe. Nipoetai rēwējēmī 'gā ee. Ojeteewaramū te ajee 'ā aea majepei ete rēwējēmī aeporowykya. A'eramū Jejui 'ga mome'ua waye'emamū ae upe. 'Ga mome'u are etee futat 'gā wea'aramū.

²⁹ Kamēsīete nipo Jejui 'ga ruri 'awa ywy mateepapa. A'eramū ki pēē emireko ma'eramū pejejemogyau Jejui 'ga remifutar imū etee mama'e apou ojeteewara 'jawe. ³⁰ Ojoo'o ma'eramū pēē pejejea'are'emamū peje'arasig

are etee. Kamēsīete nipo Jejui 'ga ruri. A'eramū ki pēē pejejea m̃ina 'ga ree etee futat. Iku'i ma'eramū ki pejejemogyau iku'ipap ma'e 'jawe. Au'je ki iku'i ma'eramū pēē pejeku'i are etee pejejea m̃i re. Jejui 'ga ree etee ki pejejea m̃ina pejejemogyau. Mama'e muareramū pēē pejejemogyau mama'e jare'ema 'jawe. Pejejea m̃ine'ema pejekaraemā are. 'Ga ree etee ki pejejea m̃ina pejejemogyau. ³¹ Mama'e are ojejuka ma'eramū pejejemogyau mama'e are ijejukae'ema 'jawe etee futat. Kamēsīete futat nipo janekaraemā teepawamū jane wi. A'eramū ki pēē pejejea m̃ine'ema ee.

³² A'eramū je aipo are poromū 'jau pē nupe: Mama'e are tee pēneaa je nafutari. Sā'ā ojetee-wara 'gā jejukaa Jarejararete 'ga upe oporowyky are etee futat. Mama'ea 'gā amū iapou Jarejararete 'ga muorypawamū etee futat. ³³ A'ere 'ā emireko ma'e 'gā jejukai wemireko are ra'ne. A'ere 'ā Jarejararete 'ga remifutar are ojejukau wemireko futar ire. ³⁴ Wemirekoa mata'wa are wea'aramū, Ku'jywa 'ga maku'i are nanē 'ga wea'aramū nū. A'eramū emireko ma'e 'ga rea'ara ojo'ojo'ok ma'e 'jawe 'ga upe. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jarejararete 'ga remifutara apoa.

Kūjānamū nanē nū. Ojeteewara 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe. Kūjāmuku 'gā, imen manū ma'e 'gā. Mīmera 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe etee futat. Wea'aramū Jarejararete 'ga remifutar are etee futat. A'ere imen ma'e 'gā nanarūi. Omen are wemiarū are etee 'gā jejukai. Omena 'ga maku'iawa etee 'gā mama'e

wapo.

³⁵ Aipoa je amome'u pē nupe pē mu'jawamū. “Pēnemireko kasi pejejemogyau ne”, na'ei je pē nupe. Amueapyo te je pēē emireko ma'e 'gā nemiapo are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo are te jeporopoariweramū pē nee. Jarejararete 'ga upe pēporowykya te je afutat. Au'jeteramū pēē Jarejararete 'ga muorywa nanē je afutat nū.

³⁶ Pēē mū nipo nepēnemirekoi we. A'eramū nipo 'ga kūjāmuku'i ēē mū mogou katu rakue. 'Awamū nipo 'ga 'jau ēē upe: “Tejetee toko 'jau, kwe pe je oi Jejui 'ga mome'wau tekou”, 'jau nipo 'ga ēē upe. A'ere nipo 'ga rea'aramū ēē ree nū. “Naani. Arekokatu tāmējē futat je ēē 'jau”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. “Kasi a'e pe ēē rekoī ojetee ne kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. “Jeremiarū wejue ēē ree. A'eramū je ēē rerekou katu”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū ki 'gā tajuerokokatu tāmējē futat. Namama'e tywera apoa rūi futat poromū. ³⁷ Maranamū nipo 'ga ojetee wekowera futaa. A'eramū nipo 'ga ipyyrūmyrera ēē rerekou katue'em 'ea nanē esage nū. “Naapoi nipo je mama'e tywera re'ā. Nokoi nipo je kūjā mū ree re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe. Aipo 'jara 'ga nokoi futari kūjā mū ree 'ea nanē wesageramū futat aipo 'ga upe. ³⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: Emireko ma'eramū esageramū futat pē nupe. A'ere emirekoe'ema 'ga nupe te nipo esageramū emireko ma'e 'ga apyraapa.

³⁹ Imen ma'ea kūjā omena manūe'emamū omena mojopy'rawe'em futat. Omena 'ga etee fu-

tat ēē erekou. Omena manū re tāmējē te ēē omena mojopy'rui nū. A'eramū miamū Jarejararete 'ga rerowiaara 'ga etee erekou. ⁴⁰ A'ere nipo omenaru'jaw are ifuewere'ema ēē ku'iramū omenaru'jap ma'efera 'gā apyraapa, 'jau ete je. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū je “Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū nā'ā je 'i re'ā”, 'jau tejeupe.

8

Maira'me a'agawa upe eroopyret

¹ 'Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrera temi'u are. “Esage te ore maira'me a'agawa upe imonopyrera temi'u 'ua? Naani te ra'u nū?” 'jau ako pēē ka'arana mua jee rai'i. A'eramū je pē mu'jau ee. “Mama'ea jane sikwaapap katu katu”, sa'e 'ā jane jarejaupe jepi. A'jea futat aipoa. A'ere 'ā pejerowiaraiw ekoete pejemikwaaw are ra'e jepi. A'ere jane jarejuee jarejejuka esage re Jejui 'ga rerowiar wyyapiukari jarejaupe. ² “Je'akwaap je” 'jara 'gā ni'akwaawi we futat. ³ Jarejuwarete 'ga ree jareporomutar ire jane jemogyi 'ga jekoty'aawamū. 'Ga 'ā jane kwaap.

⁴ 'Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrer are. Maira'me a'agap ekoete rerowiaara 'gā 'ā wyro'o m̃yina owase. A'ere 'gā 'ā jupe eroopyrera me'ega ka'aranūū are. Naekoa'uweri maira'me a'agawa. Janeruwarete 'ga te 'ā eko ma'ea. Majepei tee futat Janeruwaretea. Aipoa jane 'ā sikwaap.

⁵ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga kwaapare'ema

'gā maira'me a'agaw are etee 'gā norywamū. Kwaiwete agawewi futat maira'me a'agawa. A'etea nitywi futari maireteetea mū kwe pe. ⁶ “Janerwarete 'ga etee futat Maireteetea ako” 'ea 'ā jane sikwaap. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. Ojeupe etee futat 'ga jane apoi rakue. Majepei tee futat Janejararete 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā Janejararetea. Janerwarete 'ga 'ā mama'e apoukaa 'ga upe rakue. 'Ga futat 'ā jane mogyaukaa 'ga upe rakue.

⁷ Aipo 'ā jane sikwaap. A'ere 'ā amumera 'gā naeapyoi we ee. Maira'me a'agawa muoryparera 'gā tāmējē 'ā rakue. A'eramū 'gā maira'me a'agawa rowase imonopyrera 'wau wea'aramū etee futat ee. Aipo 'gā naeapyoi katu we futat Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Ajemoty-wet sipo je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe maira'me a'agawa upe imonopyrera 'u re. ⁸ Naani. Natemi'u are rūi Janerwarete 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Najaneremi'ua rūi jane muesage Janerwarete 'ga upe. Janeremi'uaaju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Wyro'o jane i'ua esageramū 'ga upe. Wyro'o jane i'ue'ema nanē esageramū 'ga upe nū. Maira'me a'agaw awi pēneatee'ema te nia'wyrī 'ga upe.

⁹ Pēē mū te nipo ajee pēneatee ete jui rakue. A'eramū nipo pēē maira'me a'agawa upe imonopyrera 'ua wesageramū futat pē nupe. A'ere nipo Jejui 'ga rerowiar yau 'gā nupe i'ua nia'wyrī futari. Naeateei we 'gā jui. A'eramū pēē pejejea'aramū 'gā nee. Mīmera mama'ea 'wawe'em 'ga rerowiar yau 'gā nowase. Kasi a'e pe pemuea'arukat etee 'gā maira'me a'agaw

are ne. ¹⁰ Kasi a'e pe 'gã pẽ nesag ire 'i ojeupe ne: “Aipo 'ga Janeruwarete 'ga kwaapararetea. 'Ga 'ã maira'me a'agawa roga pype mama'e a'u. A'eramũ je a'eramũ tejemu'jau 'ga ree”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramũ futat pẽẽ 'gã muea'arukaa maira'me a'agaw are etee ne nũ. “Kuu. Maira'me a'agawa upe imonopyrera te je a'u nũ'ũ. 'Awamũ pa ajee je manũi ra'e”, pẽ mu'eukat 'gã ne. A'eramũ futat wea'aramũ etee maira'me a'agaw are ne nũ. A'eramũ futat 'gã Jejui 'ga ree ojemogypygy are jẽmĩ weateeramũ ne. ¹¹ Aipoa te 'gã omotywet Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga 'ã amanũ agawewi 'gã tywera mepyau rakue. A'etea 'gã 'ã opoia 'ga ree ojemogypygy awi. Pẽ nesag ire 'gã mama'e apou pẽ 'jawe. A'eramũ aipo 'gã nemiapofera 'gã motywea Janeruwarete 'ga upe. ¹² A'eramũ nipo pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe 'ga motywerukar ire pẽẽ nanẽ pejejekwau 'ga upe nũ. Kristu 'ga upe aipo apoaramũ nanẽ mama'e tywera peapo nũ. A'eramũ pẽẽ pejejea'gwau nanuara apo awi. ¹³ Je nafutari tejewirera 'jawewara 'gã jekwa mama'e tywera apo upe. A'eramũ je tejewirera 'jawewara 'gã nupe wyro'o 'ua ia'wyre'emamũ je nanẽ i'wau'jape'ema nũ. A'eramũ je mama'e tywera apoukare'ema 'gã nupe.

9

Kristu 'ga remimonofera 'gã

¹ Jarejuwarete 'ga upe je mama'e apoi. Jejui Kristu 'ga je mueapyoukat mama'e are. A'eramũ je mama'e esage apou 'ga temu'eawer imũ etee futat. Ymã te Jejui 'ga jesaukari jee ikue, Janejararete

'ga ojesaukaa jee ikue. 'Ga futat ako je monoukat kwe pe omome'wawamũ ikue. Pejejeupe je 'ga mome'uramũ ako pēē nanē 'ga rerowiaa ai'i nũ. ²Tekotee 'gã nipo naje rerowiari ajemogyau. “Na-Jejuí 'ga remimonofera rũi Paulo 'ga”, 'jau etee nipo 'gã jee. Aipo 'gã 'e agawewi 'ã peenup. A'etea 'ã je rerowiat pejepe pejejemogyau. Pejejeupe je Jejuí 'ga mome'u re ako pēē 'ga rerowiaa ai'i. A'eramũ ako pēē “Paulo 'ga 'ã a'jea futat Jejuí 'ga remimonofera mũ ako” 'e rerowiaa ai'i.

³Teago'oramũ je tejemome'wau etee futat 'gã nupe. “Je 'ã Jejuí Kristu 'ga remimonoferamũ futat”, 'jau etee je 'ã 'gã nupe tekou. ⁴“Ojeupe Jejuí 'ga mome'uramũ 'gã 'ã mama'e monou 'gã nupe, 'gã nemi'uramũ rai'i. Aipoa 'ã wesageramũ pē nupe rai'i. Ma'eramũ sipo ajee je upe 'gã mama'e mura nia'wryi pē nupe?” 'jau je teago'oara 'gã nupe. ⁵Amumera 'gã 'ã Jejuí 'ga remimonofera 'gã wemireko 'gã nerawau ojeupi. Jejuí 'ga rewirera 'gã, Pedro 'ga. Mĩmera 'gã 'ã wemireko 'gã nerawau ojeupi, kwe pe Jejuí 'ga mome'wau rai'i. 'Gã 'jawe je nanē Jejuí 'ga rerowiaara kũjã mũ rerekoarũi tejemirekoramũ numiamũ. A'ere je najeremirekoweri te tekou. A'eramũ je tejetee futat tekou. ⁶“Amumera 'gã 'ã oporowykyawe'em ojeupe mama'e muawamũ rai'i. Ma'eramũ sipo ajee ore porowykyi Panape 'ga retee mama'ea orojeupe imuaw are?” 'jau nanē je 'gã nupe nũ. ⁷Awỹja sipo oporowyky ekoete wepye'eme? Jefaruu 'gã miamũ 'gã omepy 'gã porowyky are. Ko tymara 'gã nanē oko pypira a'u futat nũ, oko tymawera repyamũ. Karupa'mĩ are omae-nun ma'e 'gã karupa'mĩ kamy rykua ee ojejuka

repyramũ. A'eramũ amunipo 'ã je nan tee futat tekou. A'eramũ amunipo 'ã pēẽ mama'e mua jee 'ga mome'u repy 'jawe.

⁸ Najetee rūi aipo 'jau. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue. ⁹ “Pesĩmat kasi pejejeymawa juowuunan are ipyrug ekoramũ ne iape'ogamũ ne. Tene a'ŷja mũ 'ui akou. Pē nupe futat 'ã iporowykyi. A'eramũ pēẽ a'ŷja mũ 'waukaa etee jupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. Pēneykaw are etee futat sipo 'ga poromũ ikwasiarukaa rakue? ¹⁰ Naani. Jane ree nanē futat 'ga aipo kwasiarukari rakue. Ko tymara 'gã 'ã 'jau ojeupe: “Anurenure'i nipo je teko pypiara 'ui”, 'jau 'gã 'ã ojeupe. Okaapit ma'e 'gã nanē aipo 'jau nũ. ¹¹ A'eramũ je ko tymara 'jawe Jejui 'ga mome'wau pē nupe. A'eramũ amunipo 'ã wesageramũ futat mama'ea je upe pēẽ imura. ¹² Amumera 'gã nupe 'ã pēẽ mama'e monou 'gã pejemu'eramũ rai'i. Je ra'ne ako Jejui 'ga amome'u pē nupe ikue. Ma'eramũ sipo ajee je upe tee katu ete mama'ea pēẽ imura nia'wyrĩ 'gã nupe? “Mama'ea pemut amũ jee”, a'e futat amunipo je 'ã pē nupe. A'ere je 'ã aipo na'ea'uweri pē nupe. Je tee futat 'ã teporowykyau tekou tejeupe mama'e muawamũ. Nafutari je 'gã teago'oa. Nafutari je 'gã amũ 'ea tejeupe: “Omepy are tee 'ga Jejui 'ga mome'ui ore” 'gã 'ea je nafutari. A'eramũ je teporowykyau tejeupe mama'e muawamũ. ¹³ Sã'ã Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporowyky ma'e 'gã. Jarejuwarete 'ga upe tekotee 'gã nemire-rurera wyra rapyawe'ẽwe 'gã ape nuga ojeupe,

ojemi'waawamũ. Aipoa 'ã pēē ikwaapa. ¹⁴ Nan tee futat Janejararete 'ga 'i rakue: “Pemepy ki jeje'ega mome'wara 'gã. A'eramũ ki pēē 'gã mama'e mua 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ã rakue.

¹⁵ A'ere je 'ã “mama'ea pemut amũ jee, pe-jemu'e repyramũ”, na'ei pē nupe ai'i. 'Awamũ nanē je na'ei aipo 'jau pē nupe nũ. Ty'ara agawewi nipo je erekou. A'etea nipo je naenũi futari mama'ea pē nupe. 'Gã je mepye'ema je muekõēãina futat. ¹⁶ Najerowiaraiw ekoetei je Jejui 'ga mome'u are. 'Ga te ako je mono omome'wawamũ ikue. A'eramũ je 'ga mome'wau tejeupe 'ga 'eawer imũ etee futat. Jeporiay'i amunipo 'ã je, 'ga je'ega renuwe'em ire. ¹⁷ Tejemifutar imũ etee 'gã nupe 'ga mome'u re amunipo 'ã je mama'e renũi tekou 'gã nupe temepyawamũ rai'i. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga te je monoi wa'yra 'ga mome'waramũ kwe pewaramũ pē nupe ikue. A'eramũ je Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat Kristu 'ga mome'wau 'gã nupe ikue. ¹⁸ Pē nupe Jejui 'ga mome'wau ako je mama'e renũine'ema pē nupe ai'i. “Mama'ea pemut amũ jee” 'jawe'em ako je pē nupe ai'i. A'e are te jerekõēãjamũ te'ỹina. Jerekõēãja jeporowyky repy 'jawe jee.

¹⁹ Na'gã amũ nupe oporowyky ma'ea rũi je. Je tee futat aporowyky tejeupe. A'ere je tee futat je jemogoi Jejui 'ga upe oporowyky ma'eramũ ikue. Jejui Kristu 'ga je imome'wau 'gã nupe kwaiwete, 'gã nupe 'ga rerowiar ywyapiukaawamũ. A'eramũ je 'gã nupe oporowyky ma'e 'jawewara.

²⁰ Ymã te 'ã Moisesi 'ga judeuramũ oreypy 'gã mu'jau 'gã jemogy are rakue. A'eramũ 'gã mama'e apou 'ga je'eg imũ etee futat rakue. A'eramũ je

judeu 'gã pype tekou je mama'e apou 'gã 'jawe etee futat ai'i. Jejui 'ga rerowiamũ je tepoia Moisesi 'ga je'eger imũ mama'e apo awi numiamũ. NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rũi Kristu 'ga jane katu'ogi. A'eramũ je tepoia Moisesi 'ga je'eger are tejemogypygyg awi. A'etea je judeu 'gã nupe Jejui 'ga mome'uramũ je mama'e apou Moisesi 'ga je'eger imũ 'gã 'jawe etee futat. Kasi a'e pe 'gã niporenuwiweri jeje'eg are. A'eramũ nipo 'gã Moisesi 'ga je'eger imũ etee mama'ea je iaporamũ oporenuwiweramũ jeje'eg are. A'eramũ nipo 'gã Jejui 'ga rerowiaa ojeupe je 'ga mome'uramũ re'ã, 'jau je tejeupe. ²¹ Judeue'ema 'gã pype tekou nanẽ je mama'e apou 'gã 'jawe etee futat. A'eramũ nipo 'gã oje'jawe je rekoramũ nipo 'ã 'gã porenuwiweramũ jeje'eg are re'ã. A'eramũ nipo 'gã nanẽ Jejui 'ga rerowiaa je 'jawe re'ã, 'jau nanẽ je tekou ikue. Judeuramũ ore upe Moisesi 'ga remikwasiarer imũ tekowe'em futat. A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat je reko esagei. Kristu 'ga je'eg imũ nanẽ je reko esagei nũ. A'eramũ je 'gã nerowiarukaa 'gã nupe tekou. ²²⁻²³ 'Gã amũ te aje Jejui 'ga rerowiaa inãinãinĩ'i etee ikue. A'eramũ je 'gã pype tekou mama'e apoi 'gã 'jawe etee futat ikue. 'Gã poaawamũ Kristu 'ga rerowiar ywyapiukaawamũ je tekou iapoi 'gã 'jawe etee futat ikue. Kristu 'ga 'gã erowiamũ je tekui'ramũ tekou 'gã nee ikue. Mama'e tesirũmera je aapo Kristu 'ga rerowiarukaawamũ 'gã nupe.

²⁴ Sã'ã ujãn ma'e 'gã. “Siesak jarejãna 'jau”, 'jau 'gã 'ã ajaupe. A'eramũ 'ã 'gã ujãna pãwẽ pãwẽ esaka. Kwaiwete ujãn ma'e 'gã ujãna. A'ere 'ã majepeja 'ga etee iwaẽmi opytu'wawa upe ajue-

nunewe. A'eramū 'gā 'ā ajuenunewe owaēm ma'e 'ga upe etee akagyrūnanū'ī monou 'ga akagyrūnamū 'ga upe. Opia ma'e 'gā nowaēmi ajuenunewe. Mama'e poyja rerekwara 'gā nanē nowaēmi ajuenunewe nū. Nan jane Kristu 'ga rerowiaaramū. 'Ga pyri jareoweramū jane poiri te mama'e tywera apo awi. ²⁵ Ajaupi ujān enune ujān ma'e 'gā ojetee ra'ne te 'gā ujāna. A'eramū 'gā ujāna pokwaapa. A'eramū 'gā ujāna pokwaaw ire okyjawe'em futat akagyrūnanū'ī pyyge'em awi. Ojemogypyk 'ga ujān are. Esage futat 'ga jānawa akagyrūnanū'īa numiamū. Majepei 'ara rupi etee futat esageramū. Ka'a apopyrera ete poromū akagyrūnanū'īa. A'eramū ai'iwe opyijagamū etee futat. Nan tee futat jane Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat. A'ere jane naipyijag etee ma'e are rūi iapoi. 'Ga pyri jarewawamū te jane iapoi. ²⁶ Ma'eramū je 'ā mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat.

Peesak 'ā afuakara resaukaara 'gā ajaupe nanē nū. Ajuowajaa 'gā 'ā afuakara resaukaawamū. A'eramū 'ā ajuetykara 'ga afuakara resaukaa. Najoman ekoete rūi nanē 'gā ajuetykawamū nū. Ojoman esage te 'gā. Nan tee je noko ekoetei. Jejui 'ga 'eawer imū etee futat je rekoi. ²⁷ Tejemu'akwaapa mama'e tywera apoe'em awi. Naapoi futari te je mama'e tywera. 'Ga remifutar imū etee futat te je mama'e apoi. “Werowiarāmū Jejui 'ga pētywera moia pē nui, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat”, pē nupe 'e reewi je mama'e tywera apou teko re amunipo 'ā Janejararete 'ga naje monoi futari ojepyri.

10

Pemuoryp kasi maira'mea ne

1-2 Pēnea'ar iki judeuramū oreypy 'gā nee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nenū'ēukari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Pe awi 'gā oramū 'ā Janeruwarete 'ga ywasiga monou imogou 'gā 'arimū rakue. 'Gā au'jawamū 'ga ywasiga mogou 'gā 'arimū rakue. 'Yē'ē upe 'gā waēmamū 'ā Janeruwarete 'ga 'y mowoka 'gā nupe rakue. A'ere 'ā 'ga ywytu mua 'y mowokawera rupi ywy mukaga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ā awaupap oyaapa rakue, opy muakȳme'ema futat rakue. Nan 'ā 'gā jemo'wyriarukari Moisesi 'ga upe rakue. ³ Najuejue etee futat 'gā ojeupe Jarejuwarete 'ga remimurera 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Ywag awi 'ga mana 'jawa mua 'gā nemi'uramū rakue. A'ea 'gā i'wau rakue. ⁴ Ojeupe 'ga remimurera 'ya nanē 'gā itykua rakue nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: “Itauua enupā ywyrā pyu”, 'jau 'ga 'ā Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y murukaa ita awi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oy'wau rakue. Aipoa ita 'jawe futat Kristu 'ga. Sā'ā 'gā ita awi imuripyrrera 'y rykura rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūme'em o'yuweja upe rakue. Nan tee futat Kristu 'ga rekoī 'gā pype 'gā nee ojejuka esage ma'eramū. Nuesagi agawewi 'gā 'ga. A'ere 'ga futat 'gā nerekwaramū rakue. ⁵ A'ere oreypy 'gā najemogyi Jarejuwarete 'ga remifutar imū rakue. Nomuorywi 'gā 'ga rakue. Amume'ri 'gā etee 'ga muorypa rakue. A'eramū 'ga amara'neramū

omuorypare'ema 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã momawukaa 'gã ataaw ipe rakue, jũ pyterimũ amunawe'ema pyterimũ 'gã o 'gã nekoramũ rakue.

⁶ Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa oreypy 'gã nee 'gã neko esage'emawer are rakue ee jane mueapyoukaawamũ rakue. A'eramũ jane jarejea mýine'ema mama'e tywer are 'gã 'jawe. ⁷ 'Gã amũ 'ã maira'me a'agawa muorypa rakue. Kwataua'yra a'agawa 'gã 'ã iapou omairamũ rakue. A'e are nanē 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue nũ. “Maira'me a'agawa upe wemimonofera kumi 'u re 'gã wagairan pãwēnamũ etee kũjã are kũima'e are 'jau. Maira'me a'agawa muoryw ire taetu nipo 'gã otewereteramũ, mama'e tywera apou ajuee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gã nee rakue. ⁸ Anure nãnēwējēmĩ rakue nũ, 'gã wagairan pãwēnamũ etee kũjã are kũima'e are 'jau rakue nũ. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoarera 'gã Janeruwarete 'ga imomawukaa kwaiwete. Majepei 'ara rupi etee futat 'ga 'gã apisau kwaiwete. Wĩti tres miu 'gã 'ga iapisau 'gã tywer are rakue. A'eramũ ki jane jaregairane'emamũ 'gã 'jawerimũ. ⁹ Anure 'ã 'gã amũ 'jau ojeupe etee futat: “A'jea sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweretei mama'e tywera je iapoawer are 'wei”, 'jau 'ã 'gã ojeupe etee futat rakue. A'eramũ 'ã 'gã mama'e tywera apou 'ga resakawamũ rakue. Nuenuwi aipo 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ Janeruwarete 'ga moja monou 'gã nupe. A'eramũ moja 'gã u'wau 'gã apisau rakue. A'eramũ ki jane iapowe'em 'gã 'jawerimũ. ¹⁰ A'ere 'gã amũ Jarejuwarete 'ga ago'wau rakue nũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga

ojepyriwara mū monou 'gā apisau rakue.

¹¹ Aipo are nanē Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue, ee jane mueapyoawamū rakue. A'ere kasi jane mama'ea siapo 'gā 'jawerimū ne. Niporomukui futari nipo Jejui 'ga ruawa. A'eramū ki jane mama'e esage etee futat iapou 'ga muorypawamū.

¹² Iporiay'i “Jereapyo je mama'e are. A'eramū je mama'e tywera apowe'em jepi” 'jara 'gā. Anure nipo aipo 'jara 'gā mama'e tywera apoi.

¹³ “Mama'e tywera apoa nipo je etee futat areko re'ā”, pe'je nipo. Naani. Najuejue etee futat mama'e tywera apo rekoi jane ree. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e apoi u'eawer imū etee futat. Nuapoukari futari 'ga mama'eaya kwaikwaja janee. Janefuakara 'jawe etee futat 'ga mama'eay apoukari janee. A'eramū 'ga, ojeupe peje'egamū, pē mamuakaa mama'e tywera apoukare'ema pē nupe. A'eramū te mama'e tywera nepeapoi.

¹⁴ Pemuoryp kasi maira'me a'agawa pejejemogyau ne. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je aipo 'jau pē nupe. ¹⁵ Pēē 'ā i'akwaap ma'eramū. Pejejeupe je'eawer are 'ā pēē pejejeapyoramū pejejemogyau. “Janeremikwaawa resage 'jawe etee futat te Paulo 'ga 'eawer are? Naani te ra'u nū?” 'jau ki pēē pejejaupe je'eawer are pejejea'aramū pejejemogyau. ¹⁶ Pejejea'aramū nanē ki Jejui Kristu 'ga remiapofer are nū. Amanū enune 'ā Jejui Kristu 'ga y'way tykurukari wemi-ayuwā 'gā nupe rakue. “Koa y'waya jerya”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū y'way

rykua 'ga manūawer are jarejea'aawamū, 'ga muorypa ee. Mani'oko'o'ia 'ga imowowoka imonou wemiayuwa 'gã nupe rakue. “Koa mani'oko'o'ia jero'oa futat”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'eramū jane 'awamū mani'oko'o'ia nanē jane i'wau 'ga manūawer are jarejea'aawamū nū. ¹⁷ Kwaiwete agawewi nipo jane 'ga rerowiaaramū. A'etea nipo jane majepei tee mani'oko'o'ia mo'jomo'jou'i i'wau. Kwaiwete agawewi jane Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū. A'etea jane sajemogy majepei 'yweteewara 'jawe. Kristu 'ga 'ã majepei'i etee futat. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau majepei 'yweteewara 'jawe.

¹⁸ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã Israeu juapyrera 'gã wyra rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga wyra jukau imo'jau. A'ere 'ga wyro'o pe rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere wyra reruarera 'ga wyro'o remyrer ape 'wau. “A'e pyu ore Jarejuwarete 'ga muorywi”, 'jau 'gã. ¹⁹ A'ere amumera 'gã 'ga rerowiare'ema 'gã wyra mū rerooi imonou maira'me a'agawa upe. “Temaira upe je imonoi”, 'jau 'gã ojeupe. A'jea sipo 'gã maira'me a'agawa mairaretea? ²⁰ Naani. Mama'eukwaawa upe te 'gã imonoi. Mama'eukwaawa te 'gã amuoryp. NaJarejuwarete 'ga upe rūi 'gã imonoi. NaJarejuwarete 'ga rūi 'gã amuoryp. A'eramū je 'jau pē nupe: “Mama'eukwaawa upe kasi mama'ea pemono ne”, 'jau je pē nupe. ²¹ Jejui 'ga manū are pejejea'aramū nipo pēē y'way rykua. Aipoa y'way rykur ire kasi maira'me a'agawa upe imonopyrera y'waya petykur ine. Aipoa taetu nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga manūawer

are pejejea'aramū pēē mani'oko'o'i 'wau. Aipo 'u re kasi mama'eukwaawa upe imonopyrera kumia pe'u ne. Kasi a'e pe mama'eukwaaw are te pēnea'ar ine. Aipoa nanē nia'wyri Janeruwarete 'ga upe nū. Nepemuorywa'uweri Jejui 'ga mama'eukwaawa reewe. ²² Ma'ja te pefutat? Pejejee 'ga mara'nea te ra'u pefutat nū? 'Ga muoryw ire mama'eukwaawa muorypa 'ga mamara'neukaa pejejee 'ea te ra'u pefutat nū? A'jea sipo janefuakaramū Jarejuwarete 'ga fuakara apyraapa? Naani. Ifuakat 'ga janefuakara apyraapa. A'eramū ki pēē 'ga mamara'neukare'ema pejejee.

Jarejomote'aawa kasi siapo ne

²³ 'Gā amū nipo 'jau ajaupe: “Jarejemifutara etee futat jane siapo”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'jea futat aipo 'gā 'ea. A'ere amumera nia'wyri 'gā nupe. Mama'e mū najane mogypygyukari Jejui 'ga ree. ²⁴ A'eramū ki jane mama'e apou jarejopoaawamū. Najarejeupe etee rūi futat kasi mama'ea siapo ne.

²⁵ Miaro'o uweita pejewau miaro'o pe mua miaro'o me'egara 'gā nui. Pejeporonupe'ema ee. “Maira'me a'agawa upe imonopyrera te?” 'jawe'em pēē 'gā nupe. ²⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe ee rakue. “Ywya 'ā Janejararete 'ga ma'ea. Ywy pypiara nanē 'ā 'ga ma'ea futat nū”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā amū nupe rakue. A'eramū ki jane mama'e 'wau jarepy'a'wyre'emamū ee.

²⁷ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā amū nipo 'jau pē nupe: “Pejot pejejemi'waa ore pyri”, 'jau nipo

'gã pẽ nupe. A'eramũ pejewau etee futat peje-
jemi'waa. “Maranuara te kumia”, 'jawe'em futat
pejeponupe'ema ee. ²⁸ “Maira'me a'agawa upe
imonopyrera 'gã wapo kumiramũ ko”, pejejeupe
'gã amũ 'eramũ pẽẽ i'wawe'em futat. Kasi a'e
pe nepe'ukararũukari 'gã nupe ne. “Ekoay 'gã je
mote'arukat Jarejuwarete 'ga upe”, e'i 'gã pẽ nupe
ne. ²⁹ Pẽẽ 'ã pẽneapyo ee numiamũ. A'ere nipo
'gã naeapyoi we ee. A'eramũ pẽẽ i'wawe'em 'gã
neape.

Maranamũ nipo pẽẽ mũ 'jau: “Ma'eramũ sipo
jane ni'ui mama'ea 'gã 'jawe?” 'jau nipo pẽẽ.
“Mama'e mũ apowe'em nanẽ 'gã neape nũ?” 'jau
nipo pẽẽ. ³⁰ “Jarejemi'war enune nanẽ 'ã jane
Jarejuwarete 'ga muorypa ee jepi. Ma'eramũ sipo
ajee 'gã je ago'oi wějẽmĩ nũ?” 'jau nipo pẽẽ mũ.

³¹ A'eramũ je 'jau pẽ nupe: A'jea futat
ki mama'ea siapo 'ga muorypaw imũ etee
futat. Mama'e 'wau miamũ ki 'ga muorypaw
imũ etee si'u. ³² Jarejomote'aawa apowe'em
futat jarejaupe. Judeu 'gã, judeue'ema 'gã,
Jejui 'ga rerowiaara 'gã. Mĩmera 'gã pẽẽ
imotywerukare'ema pejejee. ³³ Je 'jawerimũ ki
peko. Sã'ã je mama'e apoa 'gã muorypawamũ etee
futat. Nan ki mama'ea peapo. Naapoi je mama'ea
tejemifutar imũ etee. Naapoi je mama'ea
temuorypawamũ etee. 'Gã muorypawamũ etee
je 'ã mama'e apoi tekou. A'eramũ nipo je Jejui 'ga
rerowiarukaa 'gã nupe kwaiwete nanuar are.

11

¹ Kristu 'ga 'jawerimũ je mama'e apoi. A'eramũ
ki pẽẽ mama'e apou je 'jawerimũ etee futat.

Jejui 'ga rerowiaara kūjā

² Jeku'i je pē nee. Pejejea'aramū pejejemogyau je ree, pejejeupe je'eawer are. Je pejemu'eawer imū etee pēē mama'e apou. A'eramū je tekū'iramū pē nee. ³ A'ere je 'awamū mama'e mū ree pē mu'ei nū. Kristu 'ga 'ūi 'wyriaramū kūima'eferamū jane upe. Kūima'e 'gā 'ūina 'wyriaramū wemireko 'gā nupe. Nan te Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyriaramū Kristu 'ga upe. ⁴ Najudeua rūi 'ā pēē. A'eramū ki pēē pejemiapou etee futat pejejemogyau. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou kasi kūima'eferamū pejeakaga peau'i taity pyu ne. 'Ga je'eg are pejejamu'jaw ipe nanē pēē pejeakaga au'jawe'em nū. Kūjāmera 'gā etee te ki ajee tajeakaga au'i. A'eramū kūima'efera 'gā wakaga au'jawe'em. Kūima'e 'ga wakaga au'i re amunipo 'ā 'gā amū 'i “kūjā 'jawe 'gā iapoī”. A'eramū 'ga ojenosūu jui.

⁵ A'ere ki kūjāmeramū pejeakaga au'i futat pejejeupe Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou. 'Ga je'eg are pejejamu'jaramū nanē ki pēē pejeakaga au'jau futat nū. Pejejemipokwawer imū etee futat peko. Pejeakaga au'ie'eme nia'wyri pē nupe. Kūima'efera 'gā etee te oje'eg Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em. Kasi a'e pe kūjāmeramū pejeakaga au'ie'em ire “kūima'e wā 'jawe ore”, pe'je ne. A'eramū pēē aipo pyu pejemena 'gā mojenosūu ne. Ijeapinipyrrera 'jawe ijeakaga au'ie'ema 'gā. ⁶ Pejeakag are pejeporopiariwere'emamū pēē kūjāmeramū peje'awa pina. Pē'awa pina pē mojenosī re pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau futat. ⁷ Kūima'eferamū jane nipiari jareakaga. Janeruwarete 'ga 'jawewaramū

jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ũina 'wyrī-aramũ janee. Kũima'e 'gã ajemogyau 'wyrīaramũ wemireko 'gã nupe. A'eramũ 'gã nemireko 'gã 'gã je'ega renupa.

⁸ Nakũjãa rũi Janeruwarete 'ga remiapo ppyfera. Kũima'e 'ga ra'ne te 'ã 'ga wapo rakue. A'ere te 'ga 'ga arukaga mũ mosogi 'ga wi kũjãnamũ iapopyramũ rakue. ⁹ Nakũjã ãẽ upe rũi Janeruwarete 'ga kũima'e 'ga apoi rakue. Kũima'e 'ga upe te 'ga kũjã ãẽ apoi rakue. ¹⁰ A'eramũ ki pẽẽ kũjãmeramũ pejeakaga au'jau taity pyu. Aipo pyu pẽẽ pejemena pejemo'wyrīara resaukaa pejeakaga au'ia. Ywagipewara 'gã nee nanẽ pejeakaga piaa nũ.

¹¹ Jejui 'ga rerowiaaramũ jane jarejopooa pãwẽ. Nakũima'eramũ etee rũi jane Jejui 'ga rerowiaara. Nakũjãmera 'gã etee rũi nanẽ 'ga rerowiaare'emamũ. Najuejue etee futat jane 'ga rerowiaara. A'eramũ jane jarejopooa pãwẽ etee futat. ¹² Ymã te Janeruwarete 'ga kũima'e ppy 'ga arukag awi kũjã ppy ãẽ apoi rakue. A'ere 'ã ae 'awamũ kũima'eramũ ae 'ari kũjã awi. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remiapofera juejue futat jane.

¹³ Maran te pekwaap? Esage te kũjãmera 'gã oje'ega Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em? Naani te ra'u nũ? ¹⁴ Jare'awukua jane 'ã kũima'eramũ enosõu. ¹⁵ A'ere 'ã kũjãmeramũ pẽku'i te peje'awuku are. Pẽ'awukua ako pẽakaga au'jawa 'jawe pẽ nupe. ¹⁶ Aipoa etee je'ea. Maranamũ nipo 'gã amũ je ago'wau aipo je'eawer are. A'ere ore Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'ei aipo are nanẽ kwe pe ikue nũ. A'eramũ 'gã nanẽ ajemogyau ojeupe ore'eawer imũ etee futat iapou. Ajepeja

'ga rerowiaara 'gã nanē aipo apou nū.

Jejui 'ga manūawer are janerea'ap
(*Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; Luka 22.14-23*)

¹⁷ 'Awamū je pē mu'akwaawi mama'e mū ree. Najeku'i je pēnemiapo mū ree. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe pejejatykau a'e pēē na'ga muorypawamū etee rūi pejejatykau 'ga ree. Pejejamueu a'e mama'e are Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁸ “NaJarejuwarete 'ga muorypawamū etee rūi 'gã jatykai. Omojopype wējēmī 'gã mama'e tesirū pyu nū. A'eramū 'gã ajamueu morogyta tesirū are”, e'i 'gã amū 'ua pē mome'wau jee ai'i. “Maranamū nipo amumera je upe 'gã nemi-mome'ua a'jea futat”, 'jau je pēnera renupa te'ŷina ai'i. ¹⁹ Pejejamueaw ipe nipo i'akwaap ma'e 'gã pekwaap. “Na pa ae i'akwaap ma'eramū ra'e”, 'jau nipo pēē ijamue'ema 'gã nesaka. I'akwaap ma'e 'gã najamuei. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat 'gã mama'e apoi. ²⁰⁻²¹ “Sajatyka jarejemi'waa 'jau. Jarejemi'wapaw ire mani'oko'o'ia si'u Jarejararete 'ga manūawer are jarejea'aawamū 'jau”, 'jau a'e pēē pejejaupe. A'ere a'e nepejuape-sagi. Pejejatykaupawe'ēwe a'e pēē mama'e 'wau-pap pejejauī. A'eramū a'e 'gã amū 'ua, mama'e 'upaw ire etee. A'eramū a'e pēē mū emi'uu ma'eramū. Pēē mū a'e pejejeawryrywamū mi-amū. Nepemā'ēi sipo “ty'ara upe nipo jane 'gã amū mogyi” 'e are? Ma'eramū sipo pejejea nepeetygi pejejuee? ²² Ty'ara rerekou pejeje'wyr ipe ra'ne pejejemi'waa. Pēpoyi etee te sipo 'gã nenunewe mama'e 'upaw ire? Aipoa

nia'wuri. Ijemi'ware'ema 'gā pemojenosī aipo pyu. Emi'ue'ema 'gā taetu pereko tywerete aipo pyu. Aipo pēē iaporamū je “Esage aipoa”, na'ea'uweri pē nupe.

²³ Jarejararete 'ga etee futat je mu'e mama'e are, amanūawer are janerea'aawamū janejatykaaw are. “Jemanūawer are pejejea'aramū pejejatykau ki nan peapo”, 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je pē mu'jau tejeupe 'ga 'eawer are. Ia'wyre'ema 'gā po pe omono enune 'ā Jejui 'ga mani'oko'o'i pyyka opo pe. ²⁴ A'ere 'ga 'Uwarete 'ga muorypa ee rakue. A'ere 'ga 'ā imo'jau imonou wemimu'efera 'gā nupe rakue. “Koromū jero'oa. Sā'ā mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i pē katu'okawamū”, 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue. “Je manū re ki pēē mani'oko'o'i 'wau je manūawer are pejejea'aawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵ Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka y'way reko'woka ipype. A'ere 'ga imonou 'gā nupe. “Koromū jerya. A'ere'ere'i nipo 'gā amū je jukai jeryreko'woka. Jemanū are nipo Jeruwarete 'ga je rerowiaaramū pē katu'ogi najuejue etee. 'Awamū karupa'mā nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua te. Je rerowiaaramū etee te 'ga 'awamū pētywera moiri pē nui. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. Y'way rykua ki pēnea'at je ree”, 'jau Jejui 'ga 'gā nupe rakue. ²⁶ A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Mani'oko'o'i 'u are pejejatykau pejejamuea'aa Jarejararete 'ga manūawer are. Y'waya nanē ki pēē itykua nū. 'Ga ruru'jawe'emauwe pēē namutat iapou pejejem-

ogyau. Aipo apoa “Kristu 'ga manūi janetywer are rakue” 'e resaukaa ajemogy tee ma'e 'gã nupe.

²⁷⁻²⁸ A'ere ki jane i'u enune janerea'at ra'ne jarejee. “Najetyweri te je?” 'jau ki jane jarejeupe. Jarejuwarete 'ga jaretywera moir ire te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Kasi a'e pe jane jemotyweri 'ga upe ne. 'Ga manū kurapara 'jawewaramū nanē jane poromū nū. ²⁹ A'eramū ki jane i'u enune jarejekatu'oka ra'ne te i'wawamū. Jarejararete 'ga manū are jarejea'aawamū te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Ma'eramū 'ã aetywere'ema etee futat i'ui. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei ee ne. ³⁰ A'ere a'e pēē naranūi peapo rai'i. Pejetywera pype we futat a'e pēē i'wau rai'i. Ma'eramū a'e Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ee rai'i. A'eramū a'e pēē mū pejekaruaramū rai'i. Pēpytuna 'gã a'e amū amanūmū rai'i. ³¹ A'eramū ki jane, i'u enune, jarejea'aramū jarejee: “Jeresage te je Ku'jywa 'ga upe?” 'jau ki jane jarejeupe. Jaretyweramū jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarejee ra'ne. “Jetywera emoit je wi” 'jau ki jane 'ga upe ra'ne. A'ere te jane i'ui. Kasi a'e pe 'ga jane rereko tyweri ee ne. ³² Jejui 'ga rerowiaaramū mi-amū Janeruwarete 'ga jane rereko tyweri'i janetywer awi jane mosamamū. A'eramū nipo jane jarejemu'jau 'ga je'ega renuw are. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga rerowiare'ema 'gã nupi.

³³ A'eramū ki pēē pejepytuna 'ga rapesaka ra'ne. 'Gã jatykapaw ire tāmējē pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wau y'way rykua 'jau. ³⁴ Pejepy'arayparamū pēē pejem'i'waa pe-

jeje'wyr ipe ra'ne. A'eramū pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wawamū etee futat pejejatykau pejejee. A'eramū Janeruwarete 'ga pē nerekou tywere'em ee. Pē pyri tewau tāmējē tamueapyo pēē mama'e mū ree 'jau.

12

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

¹ Je upe ka'arana mua ako pēē pejeporonupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are rai'i. Jejui 'ga jane erowiarāmū te Janeruwarete 'ga U'agesage muri janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga pājē mū. A'eramū je pē mueapyou ee. ² Jejui 'ga rerowiare'emawe ako pēē maira'me a'agawa muorypa rakue numiamū. Noje'egi maira'me a'agawa. Nuenuwi pēje'ega. A'eramū 'ā pēē pejemorytee ee rakue. 'Awamū ajee 'ā Jejui 'ga perowiat. 'Ga muorypa 'ā pēē 'awamū. ³ A'eramū je pē mueapyou mama'e are 'awamū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane je'egaiwi Jejui 'ga ree. Na'ga 'Agesage rerekwara rūi Jejui 'ga ago'oara. 'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te jane 'i: “Jejui 'ga 'ā janejararetea”, 'jau jane 'ga upe.

⁴⁻⁶ Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'agamū mama'e apoukaa janee. Najueapyo 'jawe ete rūi te aje 'ā 'ga ae mueapyo pāwēi mama'e are. Ae mueapyo tee te futat 'ga 'Agesagea 'ga remifutar are. Majepēi tee futat 'ga 'Agesagea numiamū. A'ere najareju'jaju'jawe rūi janeremiapoa. A'ere jane Jarejararete 'ga upe etee futat iapoi. Najareju'jawe rūi agawewi jane mama'e apou. A'ere Janeruwarete 'ga etee

futat iapoukari jane upe. ⁷ Janeruwarete 'ga 'Agesagea ako Jejui 'ga rerowiaaramũ jane pype. A'eramũ 'ga 'Agesagea mama'e apoukaa jane upe Jejui 'ga remifutar imũ etee. 'Ga 'Agesagea futat mama'e apou ajuawyawyukaa ae upe. Namajepei amũ etee rūi 'ga 'Agesagea mama'e apoukari ae upe. Wapo pāwē pāwē futat ae upe imajuawyawyau. U'agesagea 'ga imua ae upe ojopoaawamũ. ⁸ Janeruwarete 'ga 'Agesagea ae mũ mueapyou ae'akwaaw are. A'eramũ aipo 'gā jane mu'akwaapa ee. Amumeramũ 'ga 'Agesagea aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. A'eramũ 'gā aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. ⁹ Amumeramũ 'ga 'Agesagea Jejui 'ga rerowiarukaa nanimenime ae upe. Amumeramũ 'ga 'Agesagea ojero'wu ma'e 'gā katu'ogukaa ae upe. ¹⁰ Amumeramũ 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramũ 'ga 'Agesagea Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uukaa ae upe. Amumeramũ 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa kwaawukaa ae upe ae rereko are. Janeruwarete 'ga remiapo are nanē jane mueapyoukaa nũ. Amumeramũ 'ga 'Agesagea ae moje'eg amuteeukaa. A'eramũ 'ga 'Agesagea wējēmī futat aeje'eg amutee kwawukaa ae mũ upe nũ. A'eramũ 'ga imome'wau ikwaapare'ema 'gā nupe. ¹¹ A'ere majepepei tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'ere mama'e apoi juawyawyukari ae upe wemifutar imũ etee futat.

'Ga rete 'jawe jane 'ga rerowiaaramũ

¹² Sā'ā aeretea majepepei tee futat. A'ere 'ā mukūi aejywaa. Mukūi 'ā aeretymakaga. Mukūi 'ā

aepya. A'ere 'ā majepi tee futat aeretea. Nan tee Kristu 'ga rerowiaaramū jane jemogyi. Kwaiwete agawewi ae jemogyi. A'ere ae majepi 'ywetee futat ae jemogyi. ¹³ Jejuī 'ga rerowiaaramū ae jemogyi aju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē, ka'a pewara 'gā, oje'wyrarete pewara 'gā. Mīmera ae Jejuī 'ga rerowiaaramū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mogyau majepi teewaramū futat.

¹⁴ Peesak 'ā aeretea. Majepi tee futat 'ā. A'ere 'ā mukūi aejywaa, mukūi aeretymakaga, mukūi aepya, mukūi aereaa. A'ere 'ā naju'jawe rūi iporowykyi. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesage porowykya namajepi 'ywetee rūi. ¹⁵ Ma'eramū sipo pēē mū: “Naapoi je mama'ea 'ga 'jawe. A'eramū nipo je teporowykyawe'em Jejuī 'ga upe”, 'jau. Aepya amusipo 'ā “Na'ga poa rūi nā'ā je re'ā e'i. A'eramū je te'ỹine'ema 'ga rete are”, e'i sipo aepya? Naani. Aipo e'i agawewi futat amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane nimonogi jarepya jarejewi. ¹⁶ “Na'ga reaa rūi je. A'eramū je te'ỹine'ema 'ga rete are”, 'jau sipo aenamīa? Naani. Aipo e'i agawewi amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane nimonogi jarenamīa jarejewi. ¹⁷ Jarejea etee ereko re maran sipo jane mama'e renuwi? Jarepya etee ereko re maran sipo jane mama'e retuna? ¹⁸ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi wemifutar imū etee futat rakue. ¹⁹⁻²⁰ A'ere 'ā ae awowo'gi ma'e 'jawe. A'ere aeretea majepi 'ywetee futat. Nan tee futat jane Jejuī 'ga upe majepi 'ywetee futat. Naju'jawe rūi agawewi janeporowykya 'ga upe. A'etea jane jarejemogyau

majepei 'ywetee futat 'ga upe.

²¹ A'eramũ aerea 'javarũe'em aepe upe: “Nafutari je ene”, 'javarũe'em. Aeakaga nanē aepe upe: “Nafutari je ene”, 'javarũe'em nũ. Nan tee futat Jejuĩ 'ga rerowiaaramũ jane ni'earũi jarejaupe: “Narafutari ore 'gã”, 'javarũe'em. ²² Sã'ã janepy'a ifuakare'ema agawewi. A'ere ipyu jaretywe'em ire amunipo 'ã niko'a'uweri. ²³ Jarepira renošĩ re amunipo 'ã jane ipiaa. Jarepira renošõue'em ire jane ipiare'ema futat. Jarepir a'wyre'em are miamũ futat jane jejuka esagei. ²⁴ A'eramũ jane esage ma'ea rerekou etee futat. A'ere 'ã Janerwarete 'ga janerete apoi nan tãmējẽ rakue. A'eramũ jane jarepir a'wyre'em are miamũ jare-jejukau esage etee futat. Nan ki sajejuka esage te jarejuee. Sireko esage pãwẽ etee futar iki 'gã.

²⁵ Janeretea majepei tee futat. Mukũi futat 'ã janepya numiamũ. A'ere janepy oi ajuewiri etee futat. Janepya sipo oo amũ ko katy ajepeja awau kwe katy 'jau? Naani. Ajaupi etee futat ioi. Nan tee ki jane Jejuĩ 'ga rerowiaaramũ jane jarejopoa etee mama'e apou. ²⁶ Sã'ã jane jemuaẽma jarejo'o tesirũgatu are. Nan tee futar iki sajemuaẽm mama'e tywera aja iaporamũ. 'Ga rerowiaaramũ nipo jane mũ ku'iramũ. A'eramũ jane 'ga 'jawe futat jareku'iramũ 'ga pyri.

²⁷ Jejuĩ 'ga rerowiaaramũ jane kwaiwete. A'ere jane jemogyi majepei 'yweteewara 'jawe etee futat. Janerwarete 'ga jane rerekou najuejue etee futat. A'eramũ jane jarejemogyau Kristu 'ga rete 'jawe futat. ²⁸ Jarejuwarete 'ga Jejuĩ 'ga rerowiaaramũ jane moporowykyukat ojeupe.

Amumeramũ nipo 'ga ae monou kwe pe Kristu 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Wemimu'efera 'gã na'ne Kristu 'ga imonou kwe pewara 'gã nupe omome'waramũ rakue. A'ere nipo 'ga ae monoi 'ga mome'waramũ nũ. Amumeramũ nipo 'ga ae mogyau janerekwawa amunaw ipe oje'ega mome'waramũ etee futat. Amumeramũ nipo 'ga ae mogyau moromu'jaramũ oje'eg are. Amumeramũ nipo 'ga aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramũ nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gã majarueteukaa. Amumeramũ nipo 'ga ae mogyau ojopoaawamũ. Amumeramũ nipo 'ga ae mogyau 'wyriaramũ ajaupe. Amumeramũ nipo 'ga aeje'eg amutee pyu ae moporogytaukari ajaupe.

²⁹ Najuejue etee rõi 'ga ae mũ'ëi kwe pe oo ma'eramũ Kristu 'ga mome'waramũ. Kwe pe oo ma'e 'gã kwe pe oo ma'e 'gã tee futat nũ. 'Au 'ga je'ega mome'wara 'gã 'gã tee futat nũ. Moromu'jara 'gã moromu'jara 'gã tee futat nũ. Aeremiapoe'ema apoara 'gã 'gã tee futat nũ.

³⁰ Ojero'wu ma'e majarueteara 'gã 'gã etee futat nũ. Ije'eg amutee ma'e 'gã ajuowase imoje'egipyra 'gã 'gã tee futat nũ. Ojoje'eg amutee are eapyo ma'e 'gã 'gã tee futat nũ. A'eramũ ae pãwëũjẽ etee ajuemiapo are jarekarakatue'emamũ ajemogyau.

³¹ A'eramũ ki pëẽ pejejea mÿina Jarejuwarete 'ga upe pejedorowyky esage are etee. “Ene'agesagea tuapoukat jee eneremifutar imũ etee”, 'jau ki pëẽ 'ga upe.

'Awamũ je pë mueapyoi mama'e esage mũ ree nũ.

13

Ajuee aeporomutat

¹ Kwaiwete agawewi mama'e esage apoa. A'etea ajuee aeporomutat taetu esage. 'Gã je'eg tesirūmera agawewi nipo je iapou. Ywagipewara 'gã je'ega we agawewi nipo je iapou. A'ere je 'gã nee teporomutare'em ire ae a'wyre'ema 'gã 'jawe etee futat je rekoi. Janeruwarete 'ga je imome'ua we futat nipo wa'wyre'emamū 'gã nupe. Itaju motenawera 'jawe etee futat nipo. ²⁻³ Ajuee aeporomutara te esage Janeruwarete 'ga je'ega mome'u esage apyraapa. Mama'e are nipo je tejeapyoramū agawewi. Jarejuwarete 'ga remiaporam are miamū nipo je tejeapyoramū. Kristu 'ga nipo je erowiar ywyapiau agawewi. Aeremiapoe'ema nipo je iapou agawewi. Tekaraemã nipo je imonoupap agawewi ikaraemã'e'ema 'gã nupe. Jejui 'ga rerowiar are nipo je tejejukaukaa agawewi 'gã nupe. A'ere je 'gã nee teporomutare'em ire ia'wyre'emamū futat je rekoi.

⁴ Ajuee iporomutat ma'e 'gã ita'wa te ajemogyau ajaupe. Ojomogekogekowe'em akou. Ajuee iporomutat ma'e 'gã ota'uwe'emamū mama'e are. Nojerowiaraiwi ojee te. ⁵ Ajuee iporomutat ma'e 'gã nije'egaiwi ajaupe. Naea'ari 'gã ojee etee futat. Ajuee iporomutat ma'e 'gã nimara'nei ajuee. Na-juaykai 'gã ojeupe mama'e tywera aja iapoawer are. Naea'aru'jawi 'gã au'jeteramū ajemogyau mama'e tywera ojeupe aja iapoawer are. ⁶ Ajuee iporomutat ma'e 'gã u'arasigamū ajuemiapo tywera resakawe. Niku'i etee 'gã ee. Mama'e esagea

'gā iapo re tee 'gā ku'iramū ajemogyau. Mama'e a'je are etee te 'gā ku'iramū. ⁷ Ajuee iporomutat ma'e 'gā niku'ipawi akou mama'eay jeaporamū. Aku'iramū etee akou ojopyri. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ajuerowiaa, ojemogypyka ajuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gā mama'e esage aja iapoa wapesak te ajemogyau. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'waramū etee akou ajaupe. Najemogekogekoi ae.

⁸ Niporomutapawi futari ae Jejui 'ga rerowiaaramū ajuee. Anure nipo jane Jarejuwarete 'ga je'ega nimome'uu'jawi. 'Awamū Janeruwarete 'ga oje'ega mome'uukari jane mū upe. A'ere nipo 'ga anure nomome'uukaru'jawi janee. Anure nipo jane nije'eg amuteeu'jawi. 'Awamū 'ā 'ga U'agesageu etee jane mū moje'eg amuteeukari. A'ere nipo 'ga anure najane moje'eg amuteeukaru'jawi. Anure nipo janereapyo teepawamū etee jane wi. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoukari mama'e are. A'ere nipo 'ga anure najane mueapyoukaru'jawi ee. ⁹ 'Awamū 'ā 'ga najane mueapyopawukari mama'e are. Janereapyoi jane kwakwai'i ee. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoi'i ete mama'e are. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega nomome'upawukari janee. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega mome'uukari'i etee janee. ¹⁰ Jejui 'ga rur ire tāmējē te nipo janereapyopawamū mama'e are.

¹¹ Kunumīnamū tekou je kunumī remiapo etee futat iapoi ikue. Kunumī je'eg imū je je'egi ikue. Kunumī rea'aw imū jerea'aramū mama'e are ikue. A'ere je tejemotuw ire je piori kunumī remiapo awi ikue. ¹² 'Awamū janereapyo'iramū

etee 'ga ree. Sā'ā ae mama'e 'aga resaga weraweraw are jaremā'jāu. A'ere 'ā jane niesagi katui. Nan tee futat jane. 'Awamū Jejuī 'ga kwaawi'i etee. Anure te nipo jane 'ga resaka ypy we 'ga kwaawi katu katu. 'Awamū jane Jarejuwarete 'ga kwaawi'i etee. Anure nipo jane 'ga kwaawi 'ga jarekwaapawera 'jawerimū etee futat.

¹³ 'Awamū 'ā jane Jejuī 'ga rure'emauwe 'ga rerowiari jarejemogyau. 'Ga rura jane iape-saka jarejemogyau. A'eramū jane jareporomutaramū jarejuee jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree nanē jareporomutaramū nū. A'eramū jarejuee janeporomutara wesageramū futat mama'e esage apyraapa.

14

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

¹ A'eramū ki pēē pejeporomutar esageramū etee futat pejejuee. Jarejuwarete 'ga upe nanē ki pe'je nū: “Epājēa emut jee. Mama'ea taapo enepājē mū etee enee 'jau”, 'jau ki pēē 'ga upe. “Eje'ega taetu emome'uukat jee”, 'jau ki pēē 'ga upe. ² Ije'eg amutee ma'e 'gā noje'egi ajaupe. Nokwaawi 'gā 'gā 'ea. Jarejuwarete 'ga upe etee te futat ije'eg amutee ma'e 'gā je'egi. Jarejuwarete 'ga remiaporama 'gā imome'wau Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū. A'ere 'gā je'ega renupara 'gā nokwaawi 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³ A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā imome'ui oje'eg imū etee futat ajaupe. A'eramū aipo 'gā ajamueapyou ee ojomojemogypygyukaa Jejuī 'ga ree, 'gā mu'jau 'ga ree. I'arasig ma'e 'gā 'gā omaku'iukat, 'gā mojemogypygyukaa nanē 'gā 'ga

ree nū. ⁴ Ije'eg amutee ma'e 'gã ojeupi etee futat ojemojemogypygukat Jejui 'ga ree. A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã Jejui 'ga rerowiar ywyapiukari 'ga rerowiaara 'gã nupe.

⁵ Pēje'eg amuteea juejue je afutat. A'ere je pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u futaretei. Janeruwarete 'ga je'ega mome'ua taetu esage pejejatykaaw ipe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga 'Age-sagea 'gã amū mueapyoukari 'ga je'eg amutee are. A'eramū nipo 'ga amū ojoje'ega mome'wau ajaupe. A'eramū nipo aipo 'ga ajamueapyoukaa ee. Aipoa esage futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'u resage 'jawe futat aipoa. ⁶ Pejejepyri je oramū amū sipo maran pēneapyo jeje'eg are teje'eg amuteeu etee pejejeupe jeje'egamū? Nepēneapyoi futari amunipo 'ã ee. A'ere je pēje'eg imū etee futat tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'ui pē nupe pē mueapyoawamū. 'Ga je'eg are pē mu'jau je 'ga kwaawukari pē nupe. A'eramū je 'ga rerowiar ywyapiukaa pē nupe. A'ere amunipo 'ã jeje'eg amutee re nepēneapyoi ee. A'eramū amunipo 'ã je 'ga rerowiar ywyapiukare'ema pē nupe. ⁷ Sã'ã maraka apoara 'gã. Jumi'a py a'wyre'emamū 'ã enupara 'gã ikwaawe'ema 'gã jemogya. Nan amunipo 'ã pēē. ⁸ Jumi'a 'jawe-wara 'gã 'ã ipyau jefaruu 'gã momoranupawamū ajuapisaw are. Ajuapisawa maraka renupa 'gã awau ajuapisaw ipe. A'ere ipy a'wyre'ema 'gã nipokawyi ipyau ajaupe. A'eramū jefaruu 'gã ikwaape'ema. ⁹ Nan tee futat pēje'ega renupara 'gã naeapyoi pēje'eg amutee are. Ee amueapyoukare'em ire 'gã jumi'a py a'wyre'ema renu-

para 'gā 'jawe. Naeapyoi futari ee. ¹⁰ Kwaiwete aeje'ega. Naju'jaju'jawe rūi aeje'ega. Oje'ega apoara 'gā etee te eapyoramū oje'eg are. ¹¹ 'Gā amū je'eg are tejeapyoe'em ire aipo 'gā towajar amuteea futat 'gā jee. Je nanē towajar amutee 'jawe futat 'ga upe nū. ¹² Nan tee pēē pejejepyriwara 'gā nemikwaawe'ema etee iapo re. “Epājē emut jee mama'e apoukaawamū”, 'jau 'ā pēē Jarejuwarete 'ga upe ra'e jepi. A'eramū ki pēē “Epājē emut jee ejerowiar ywyapiukaawamū ejerowiaara 'gā nupe”, taetu 'jau ki pēē 'ga upe.

¹³ Ije'eg amutee ma'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. “Je mueapyoukar ape jeje'eg amutee are, ki Ku'jyp. A'eramū je 'gā mueapyou ee”, 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ Teje'eg amuteeramū je nanē tejeapyoe'emamū ee. Te'ag imū etee futat je je'egi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū je tejeapyoe'emamū teje'eg are. ¹⁵ Maranuara sipo ajee je aapo? Naani. Aapo pāwē futat je. Te'ag imū teje'ega 'ga upe. Tejea'aw imū nanē teje'ega 'ga upe nū. Te'ag imū futat nanē temaraka'aga 'ga upe. A'ere je tejea'aw imū nanē temaraka'aga 'ga upe jepi nū. ¹⁶ A'ere 'ā peje'ag imū etee Jarejuwarete 'ga muoryw ire pē pyriwara 'gā nokwaawi pēje'ega. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorype'ema futat mama'e are pē pyri. Nokwaawi 'gā pēje'ega. ¹⁷ Esage agawewi nipo pēje'ega. A'ere 'gā naeapyoi ee. A'eramū 'gā aku'ie'emamū ee. ¹⁸ Je nanē futat jeje'eg amutee jepi. Pē apyraapa je teje'eg amuteeramū jepi. A'e are je Jarejuwarete 'ga muorywi. ¹⁹ A'ere je Jejui 'ga rerowiaaramū pē pype tekou

je pēje'ega etee iapoi jepi. Ināinānī'ī etee agawewi je teje'ega pēnemianuwamū. A'etea 'ā pēneapyo ee jepi pejeje'ega je iaporamū jepi. Kwaiwete teje'eg amutee iapo re amunipo 'ā nia'wyri pē nupe ee pēneapyoe'ema.

²⁰ Sā'ā jane 'ga rerowiaarareteramū janerea'ara jarejuee. “Jeremiapoa sipo Jejui 'ga rerowiar ywyapiukat 'gā nupe? Naani te ra'u nū?” 'jau 'ā jane ojemotup ma'eramū jarejeupe mama'e apo enune. A'eramū ki pēē pejejemogyau ojemotup ma'eramū. Ojemotup ma'e rea'ar imū tāmējē ki pēnea'at mama'e are. Kunumīa 'ā ojee tee futat ea'at ajemogyau. A'eramū ki pēē kunumī 'jawe etee pejejea'are'emamū mama'e are. A'ere kasi mama'e tywera peapo ne. Kunumīakya 'jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumīakya mama'e tywera apoe'ema. Nan iki pejemogy kunumīakya 'jawe mama'e tywera powe'em. ²¹ Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue:

“Nepeenuwi futari jeje'ega.

A'eramū je towajara 'gā murukaa pē nupe.

Nepekwaawi futari 'gā je'ega.

A'etea nepeenuwi futari jeje'ega”,

'jau Janeruwarete 'ga 'ā ikwasiarukaa ka'aran are rakue.

²² Jareje'eg amuteeramū jane Jarejuwarete 'ga pājēa te esaukari 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. A'eramū futat 'gā oporesagamū ajemogyau wemikwaawe'ema wowase jane iapoa renuw ire. A'ere 'gā naeapyoi jane 'e are. A'eramū 'gā ojemu'jawe'em jane remimome'u are. Amumera 'gā amara'neramū ee. A'ere jane 'gā

je'eg imū Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui 'gā nupe 'ga rerowiaara 'gā mu'jau ee. ²³ A'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are. Amumē nipo tekotee 'gā 'ua osou pē jatykaaw ipe. Jejui 'ga rerowiaare'ema 'ga amū miamū nipo 'ua osou 'ga rerowiaaramū janejatykaaw ipe. A'eramū nipo 'ga wapyakau janeje'eg are. Janeje'eg amuteea renuw ire te nipo 'gā 'i: “Kuu. Ije'ēran ekoete ma'e 'gā te ra'e. Wapo ekoete te 'gā ajemogyau ra'e!” 'jau nipo 'gā janeje'ega renupa. ²⁴ A'ere nipo 'gā wemikwaaw imū etee Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renuw ire Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā neapyoramū otywer are. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Jetywet je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā ojeupe wemikwaawa oje'eg imū imome'u re. ²⁵ A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Jetywet je tekou”, 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā amū “Jetywera emoit je wi je mogou ejemiayuwamū”, 'jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: “A'jea futat ra'e. Janeruwarete 'ga rekoī 'au pē pype ra'e”, 'jau nipo 'gā pē nupe.

Jejui 'ga rerowiaaramū janejatykaap

²⁶ A'ere je 'awamū pē mu'ei pējatykaaw are. Pēē mū ki pejemaraka'aga 'ga upe pejejuowase. Pēē mū ki pejejamu'jau 'ga je'eg are. Pēē mū ki pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau pejejaupe. Pēē mū ki pejeje'eg amuteeramū. Pēē mū ki pejejamueapyoukaa 'ga 'eawer are. Nanuara pyu pēē pāwēūjē etee futat Jejui 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe. ²⁷ Pejeje'eg amutee re ma-jepeinume pejeje'ega. Kasi a'e pe nepejamueapyoukari ee ne. Pāwēūjē etee kasi peje'eg ine.

Maranamū nipo mukūi pejeje'eg amuteeramū, maranamū muapyt pejeje'eg amuteeramū. Oje'eg ypy ma'e 'ga je'ēmaw ire ki 'gā amū tomome'u 'ga remimome'ufera 'gā nupe, 'gā mueapyoukaa aipo 'ga 'eawer are. A'eramū nipo 'ga amū oje'eg amuteeramū nū. ²⁸ A'ere nipo ee oporomueapyo ma'e 'ga nitywi amū. A'eramū kasi aipo 'ga toje'eg ine. Jarejuwarete 'ga upe etee te aipo 'ga je'egi. Ojeupe etee nanē 'ga oje'ega nū.

²⁹ Mukūmukūi'ī 'gā etee ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau. A'eramū enupara 'gā 'jau: “Janeruwarete 'ga futat te 'ga moje'egukat jane upe ra'e? Naani te ra'u nū? 'Ga 'mea 'eramū nipo NaJaneruwarete 'ga rūi 'ga moje'egukari”, 'jau nipo enupara 'gā. ³⁰ Pējatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga oje'ega pēē mū nupe, oje'ega renuparamū pēē mū nupe. A'eramū ki pē nowase oje'eg ma'e 'ga topik pejeje'ega anupa. ³¹ Pēē futat nipo pejamu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are majepeinume pejeje'eg ire. A'eramū te nipo pejamu'e Jejui 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe. ³² Oje'eg ma'e 'gā oje'eg amue wemifutar imū etee futat. Oje'ega momigarūmū nanē wemifutar imū nū. ³³ Pāwēūjē etee peje'egamū sipo Janeruwarete 'ga ku'iramū pē nee? Naani. Majepeinume ajaupe omome'waramū te 'ga pē mu'eī. Janeruwarete 'ga nafutari oje'eg are pejamue ekoetea. Pēneko esagea te 'ga afutat.

Jejui 'ga rerowiaara 'gā mu'jau je 'gā mu'e pāwē aju'jawe etee futat. ³⁴ A'eramū ki kūjāmera 'gā topig etee Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū, wapyakau etee pejemu'jara 'ga je'eg are. Ymā te

Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue. “Kūjāmeramū ki pejemena 'gā je'ega peenuw etee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ³⁵ Nepēneapyoi nipo mama'e are. A'eramū ki pejemogyau etee enupa. A'eramū pēē pejeje'wyr ipe etee futat pejeponupa ee pejejaupe. Pejejatyka pype kasi kūjāmeramū peponup pejejaupe ee ne, pejomojenosī ne.

³⁶ Pēē mū nipo je'eawera rerowiare'ema pejejemogyau. A'eramū je 'jau pē nupe: “Pē nupe ra'ne sipo Janeruwarete 'ga je'egi rakue? Pē nupe etee sipo 'ga je'egi?” Naani. Napē nupe ra'ne rūi 'ga je'egi rakue. Napē nupe etee rūi nanē 'ga je'egi nū. ³⁷ Pēē mū te nipo ajeje a'jea futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u are pēneapyo katu rai'i. “Ga te 'ā je mopājē”, 'jau nipo pēē mū rai'i. A'eramū nipo aipo 'jara 'gā je'eawera kwaapa. “A'jea futat ra'e. Jarejuwarete 'ga 'eawera etee futat Paulo 'ga okwasiat ka'aran are ra'e”, 'jau nipo 'gā. ³⁸ A'ere nipo 'gā amū je'eawera nuerowiari futari. A'ere kasi pēē nanē perowiat aipo 'gā je'ega ne.

³⁹ A'eramū ki pēē 'jau: “Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ua je afutat”, 'jau ki pēē pejejeupe. A'ere kasi pemosī 'gā je'eg amutee awi ne. “Au'je pejeje'eg amutee re”, 'jawe'em pēē pejejaupe. ⁴⁰ Pejejemogyau esage etee futat mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū.

15

Amanū re Kristu 'ga ferawi nū

1-2 Pēē 'ā jerewirera 'jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe futat. A'eramū je pē muea'aa

Jejui 'ga mome'uawer are. Ymã te ako je Jejui 'ga mome'ui pẽ nupe ikue. “Jejui 'ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga 'ga muri 'au ywy pe kunumĩakynamũ janee rakue. Ojemotuw ire 'ga 'ã 'gã mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue. A'ere 'ã 'ga ojejukaukaa ae a'wyre'ema 'gã nupe janetywer are rakue. Amanũmũ 'ga 'ã janetywera mepyyau 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi Jejui 'ga jane erowiarãmũ”, 'jau ako je pẽ nupe ikue. A'eramũ ako pẽẽ aipo renuw ire Jejui 'ga rerowiaa ai'i. 'Ga rerowiarãmũ Janeruwarete 'ga pẽ mogyi wa'yramũ. 'Ga mome'u rerowiarãmũ Janeruwarete 'ga pẽ katu'oka, pẽtywera moia pẽ nui. A'ere 'ga pẽẽ 'ga rerowia 'meramũ Janeruwarete 'ga nepẽ katu'ogi.

³ Je upe Janejararete 'ga 'eawera resagesageramũ futat. Aipoa etee futat je amome'u pẽ nupe. Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gã nupe Kristu 'ga ree rakue. 'Gã nemikwasiarer imũ etee futat 'ã Kristu 'ga amanũmũ janetywera mepyawamũ rakue. ⁴'Ga manũ re 'gã 'ga monou 'ga nuga ita kwara pype rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi imuapyra 'ara rupi etee rakue nũ. A'e are nanẽ 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari rakue nũ. ⁵Oferaw ire 'ã Kristu 'ga ojesaukaa Pedro 'ga upe ra'ne rakue. A'ere 'ã 'ga ojesaukaa pãwẽ wemimonofera 'gã nupe rakue. ⁶A'ere 'ga jesaukari kwaiwete wewiri oo ma'efera 'gã nupe rakue. Kĩētus 'gã 'ga resaka rakue. Kwaiwete 'gã nupe jẽmĩ ojesaukaa rakue nũ. 'Gã jatyka 'gã nuwamũ 'ga jesaukari 'gã nupe rakue. Ajemogyau we futat 'ã 'ga feraw ire 'ga

resakarera 'gā amū. Opapap futat 'ā amumera 'gā numiamū. A'ere kwaiwete je futat 'ga resakarera 'gā jemogyi. ⁷ A'ere 'ā 'ga jesaukari Tiago 'ga upe rakue nū. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa wemimonofera 'gā nupe pāwēūjē etee rakue, 'gā jatyka 'gā nuwamū rakue nū.

⁸ A'ere je ywy pe 'ga rekoramū naesagi 'ga ikue. Naatai je tekou 'ga rupi ikue. Ywag ipe oo re te 'ga jesaukari jee ikue. Narowiari je 'ga 'gā pyri ikue. Anure te je 'ga rerowiari ikue. Sā'ā kunumīakyrā 'ara'ne'ema oy awi. Nan tee futat je narowiara'nei Jejui 'ga ikue. ⁹ Tea'wyre'emamū je tekou ikue, Jejui 'ga remimonofera 'gā a'wyre'ema apyraapa ikue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā je erekou tyweaete tekou ikue. A'eramū je mojenosōmayau kwe pewara 'gā 'ea. “Paulo 'ga Jejui 'ga remimonofera 'ga” 'ea je mojenosōmayau etee. Na'ga porowyky apoara rūi je ako ikue. A'eramū aipo 'gā 'ea je mojenosōmayau etee je mogyau 'ga rerowiar ire ikue.

¹⁰ Naapoi je mama'e esagea tekou Jarejuwarete 'ga upe ikue. A'etea 'ga iporomutar esage je ree je rekoramū ra'e jepi. A'eramū 'ga jetywera moia je wi ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'ā 'agamū tekou rēwējēmī 'ga mome'waramū pē nupe. Ajepeja 'gā 'ga remimono ppy 'gā apyraapa 'ā tekou 'ga mome'wau pē nupe. A'ere najetee rūi iapoi. Janeruwarete 'ga te 'ga mome'uukat je upe. ¹¹ A'ere je Jejui 'ga remimono ppy 'gā 'ga mome'u 'jawe etee futat 'ga mome'ui nū. Nasigaty rūi futat je 'gā nemimome'u awi imome'ui pē nupe. A'eramū ki pēē pejejea mŷina pāwē etee futat ore 'ga mome'u are. Naimome'wara 'gā nee rūi pēē pejejea mŷja. Jejui 'ga mome'u are te ki

pejejea pemỹi ete. A'eramũ pẽẽ Jejuĩ 'ga rerowiaa pejejemogyau.

Kristu 'ga ferawa 'jawe nipo 'ga rerowiaaramũ jane ferawi nũ

¹² Ymã te ako ore Kristu 'ga ferawa mome'ui pẽ nupe ikue. “Janeruwarete 'ga Kristu 'ga omoferap imogou nũ”, 'jau ako ore pẽ nupe ikue. Ma'eramũ sipo ajee neperowiari aipo ore'ea? Ma'eramũ sipo ajee aipo pe'je amũ: “Noferawi futari ae amanũ re”, pe'je pejejemogyau. ¹³ Amanũ ma'eferamũ ae noferawu'jawi futari 'e re amunipo 'ã Kristu 'ga nanẽ noferawi rakue nũ. ¹⁴ Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ã je ma'eramũ imome'wau pẽ nupe? Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ã ma'ja perowiat? ¹⁵ A'jea futat amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire amunipo 'ã ore'meramũ Jarejuwarete 'ga upe. “Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mofepararera”, aru'e ekoete te ra'u ore pẽ nupe rakue nũ. A'eramũ amunipo 'ã ore oro'meramũ Jarejuwarete 'ga upe aipo 'e re rakue. ¹⁶ Amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire amunipo 'ã Kristu 'ga noferawi futari rakue nũ. ¹⁷ Kristu 'ga ferawe'em ire amunipo 'ã ore pẽ moryteei te 'ga ree. Oro'me amunipo 'ã ore erowiarukaa pẽ nupe rakue. A'eramũ amunipo 'ã Janeruwarete 'ga pẽtywera moire'ema pẽ nui rakue. A'eramũ amunipo 'ã pẽẽ pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe pejemanũ re. ¹⁸ Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã amũ amanũmũ rakue. A'ere 'gã nanẽ amunipo 'ã nowyru'jawi a'jea futat amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire. ¹⁹ A'jea futat amanũ ma'efera 'gã ferawe'em ire amunipo 'ã jane jarejemogypyka futatee futat

jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'ere amunipo 'ā jane kokari jarejemogyau. A'eramū amunipo 'ā jane jare'arasigamū tekotee 'gā 'arasiga apyraapa.

²⁰ A'ere 'ā nanarūi futat. Kristu 'ga 'ā oferap futat rakue. A'eramū jane “Kristu 'ga rerowiaaramū nanē jareferapa jaremanū re nū” 'e rerowiaa futat. ²¹⁻²² Ymā a'e Atāu 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā 'ga amanūmū rakue. A'eramū jane 'agamū jaremanūmū. 'Ga ree futat ajee 'ā jane nanē jane manūi nū. A'ere 'ā 'awamū Kristu 'ga ferawi amanū re rakue. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jane nanē jareferapa nū. ²³ Kristu 'ga futat jane upe oferaw ppy ma'efera. A'eramū nipo jane 'ga remiayuwamū nanē jareferapa 'ga ruramū nū.

²⁴⁻²⁸ A'ere 'ā 'ga nuri we. 'Ga rur ire te nipo Janeruwarete 'ga 'ga ree iporomutare'ema 'gā pājē pojekai 'gā nui. A'ere 'ā 'ga iapopawe'emawe 'ga futat 'ga reni 'wyriaramū janee. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mŷi 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee futat”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Naojeupe rūi 'ga 'ga mŷina 'wyriaramū. Tekotee 'gā nupe tee 'ga 'ga mŷina 'wyriaramū. Kristu 'ga futat mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa momapa. Ae manūa nanē nipo 'ga imateepapa nū. A'eramū te nipo ae namanūu'jawi futari. Kristu 'ga futat nipo mama'eukwaawa 'wyriara pājē pojekau jui. Emiayuwa pājē reewe futat nipo 'ga ipojekau jui. A'eramū futat nipo 'ga mama'e monoupap katu katu 'Uwarete 'ga po pe. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'ga

iapou. A'eramū taetu nipo 'ga 'Uwarete 'ga mogou katu katu 'wyriararetereramū jarejeupe. Ojeupe nanē 'ga 'uwa 'ga mogou 'wyriararetereramū. A'eramū taetu nipo 'ga ruwa 'ga 'ūina mama'e jararetereteramū.

²⁹ Noferawi amanū ma'efera 'gā 'e re amunipo 'ā ma'eramū 'gā amū ojepymīāukaa ekoete 'y pe amanū ma'efera 'gā nee, 'gā ferawa resaukaa? Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā 'gā nojepymīukari tee 'y pe 'ga amū upe rakue. ³⁰⁻³¹ Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amusipo 'ā ore ma'ja mome'wau arakou au'jeteramū oro-jejukaukaa ja'wyja'wyukat ee 'gā nupe. A'ere 'ā a'jea futat te Kristu 'ga ferawi rakue. A'eramū je tejekōēājamū pē nee. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejuī Kristu 'ga ree, Jarejararete 'ga ree ako jane jemujari ikue. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejuī Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū 'gā afueweramū je ree. Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā je naporowykyi futari Kristu 'ga upe. A'eramū amunipo 'ā 'gā afuewere'emamū je ree. ³² Efesu pe je rekoi. Iraikoāi futat 'auwara 'gā je rerekoi. Sā'ā 'mi-ara ae 'u ja'wyja'wya. Nan futat 'auwara 'gā je ka'migi ja'wyja'wy je rerekou. Jejuī Kristu 'ga je imome'u are 'gā je ka'mika ja'wyja'wy je rerekou. Amanū ma'efera 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je 'gā mamara'neukar ekoetei tejee? Naani. Nama-mara'neukar ekoetei amunipo 'ā je 'gā tejee. 'Gā 'jawe etee futat amunipo 'ā je iapou. “Pe'je ki sajemi'wat, kawīajaiwa rykua nanē nū. Ai'iwe nipo jane manūi 'ja. Jaremanūme'ēwe sajemi'wa'wa'ri 'jau 'wei”, 'jau ekoete amunipo 'ā je 'gā 'jawe etee

tekou.

³³ A'ere je na'gā 'jawe rūi je rekoi. Pejemory-teeukat kasi 'gā nupe ne. Ia'wyre'ema 'gā pyri pejeko re pēē nanē pejemu'jag ia'wyre'emamū nū. ³⁴ Au'je mama'e tywera pēē iapo re. “Jare-juwarete 'ga remiayuwareteramū jane jemogyi”, pe'je nipo nanuaramū numiamū. A'ere nipo pēē mū nepejemogyppygi futari 'ga ree. Aipo a'e je pē mojenosiukaawamū.

Oferap ma'e

³⁵ Pēē mū nipo 'jau jee: “Maran sipo ajee Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā moferawi? Maran sipo ajee oferap ma'e 'gā netea?” 'jau nipo pēē. ³⁶ Aipo 'jaramū pēē nepekwaawi futari. Sā'ā ae y'wa'ŷja tyma. Y'wa'ŷja 'ā oto'omaw etee. A'eramū 'ā iywyter ipewara etee 'ua opoa jui y'wa 'ywa mū. ³⁷ A'ŷja etee 'ā pēē ityma. Nay'wa 'ywa rūi 'ā petym. Otyim ire etee 'ā y'wa'ŷja opopoa, waranupa 'ā. Opopot ma'ea 'ā naa'ŷja 'jawe rūi. Nan tee futat oferap ma'e 'gā netea. Naamanū ma'efera 'jawe rūi 'gā netea. ³⁸ Wemifutar imū etee futat 'ā Janeruwarete 'ga y'wa'ŷi apoi rakue. Juowuu a'ŷja naamyneju a'ŷja 'jawe rūi. Opopor ire i'ywa naju'jawe rūi ajemogyau nū.

³⁹ Nan tee futat naju'jawe rūi eko ma'eramū aero'oa. Namiaro'o 'jawe rūi janero'oa. Nawyra'i o'o 'jawe rūi nanē janero'oa nū. Napira 'jawe rūi nanē janero'oa nū. ⁴⁰ Ywag ipewara naywy pewara 'jawe rūi. Ywy pewara esage futat. A'ere naywag ipewara resage 'jawe rūi. ⁴¹ Kwara 'ā enyfuakat futat. Jay nanē 'ā eny futat numiamū. A'ere nakwara reny 'jawe rūi jay renya. Najaytata

reny 'jawe rūi nanē 'ā nū. Naju'jaju'jawe rūi 'ā eny ma'e renya.

⁴² Nan tee futat janerete yaua na'auwarera 'jawe rūi. 'Awamū jarejero'wau jaremanūmū. A'ere nipo anure jane ferawi jarejero'wuu'jape'ema jaremanūu'jape'ema futat nanē nū. ⁴³ Otymamū 'ā ae amanū ma'eramū afuakare'emamū. Aereumera 'ā nifuakari. Otyweruuramū nanē 'ā ae nū. A'ere nipo anure oferapa 'ga fuakaramū, okaturamamū nanē nipo 'gā nū. ⁴⁴ 'Awamū 'ā ae ywy pe futat ojtymi. A'ere anure ae ferawi ywag ipe awawamū te. Ywy pewara 'gā netea naywag ipewara 'gā nete 'jawe rūi. ⁴⁵ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe ee rakue: “Kūima'e ypy 'ga, Atāu 'ga, Janeruwarete 'ga iapou rakue, eko ma'eramū rakue”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'ere ajepeja kūima'e 'ga, Jejui Kristu 'ga te jane upe okoeteete ma'ea. A'eramū 'ga te jane mogyau ete Jarejuwarete 'ga ra'yramū. A'eramū nipo 'ga futat jane mū'jāu tywy awi. ⁴⁶ Janeypy 'ga te aje 'ā naywag awi rūi 'ut rakue. 'Yja apopyrera 'ga te 'ā poromū rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ywag awi 'ut ma'efera te. Anure te 'ā 'ga ruri rakue. ⁴⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'yja apoi janeypyramū rakue. Aipo 'ga rera 'ā Atāua rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi te rakue. ⁴⁸ Ywy pewaramū aje 'ā janeretea 'yja apopyrera 'ga retea 'jawe etee futat. A'ere nipo jane anure ywag ipe oo ma'eramū janerete jemu'jagi ywag awi 'ut ma'efera 'ga rete 'jawewaramū. ⁴⁹ 'Awamū jane jemogyi 'yi apopyrera 'ga 'jawe. Anure te nipo jane jemogyi ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jawe.

50 'Yi apopyrera janeretea nooi futari ywag ipe. Janero'o, janery. Mīmera nooi ywag ipe. 'Yi apopyreramū jane jaremanūmū futat. A'eramū 'yi apopyrera awawe'em ywag ipe.

51-52 A'eramū je 'awamū pēnemikwaawe'ema mū ree pē mueapyoukaa. Jejui 'ga ruramū nipo jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau je futat amū. Najuejue etee futat nipo jarejemu'jaga 'ga 'jawe. Amanū ma'efera 'gā, eko ma'e 'gā. Mīmeramū nipo jane jarejesowo'gōka 'ga 'jawe futat.

'Ga ruramū nipo ywagipewara 'ga amū jumi'aranūū pyau. Ipyrauwe nipo jane jarejesowo'gōka kamēsīete Jejui 'ga 'jawe futat. Jumi'aranūū pyrauwe nipo amanū ma'efera 'gā nanē ū'jāu tywy awi nū. A'eramū futat nipo 'gā ojesowo'gōka imanūu'jawe'emamū ajemogyau. Eko ma'efera 'gā nanē nipo ojesowo'gōka imanūe'emamū.

53-54 Janerete yaua nipo 'ga a'eramū futat imua janee. A'ea namanūi janee. A'eramū futat nipo ae manūa atepawamū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'gā amū nupe ee rakue:

“Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyrīaramū jane upe.

A'eramū futat nipo ae amanūu'jape'ema.

'Ga te 'ā ae manūa omateepap.

A'eramū ki jane 'ga je'ega etee futat enupa”, 'jau 'gā 'ā ikwasiarukaa rakue. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga amanū ma'erama 'gā mu'jaga 'gā sowo'gōka imanūe'emamū etee futat

nū. Ymāwarera 'gā nemikwasiarer imū etee futat nipo 'ga aipo apou. ⁵⁵ Sā'ā jawa'jyra ae kutuga. A'eramū 'ā ae akutukarera jawa'jyra jukau. A'eramū 'ā aipo jawa'jyra ae kutugu'jape'ema. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ae manū mateepawi ae wi. 'Ga imateepaw ire ae amanūme'em. A'eramū jane aipo rapesakaramū jarekyjawe'em jaremanū awi. Nitywi futari nipo ae jero'wua poromū. Ae manūa nanē nipo otywe'emamū nū. ⁵⁶ 'Awamū jane manūi futari janyppy 'ga 'ā jaremote'aawer are. Atāu 'ga 'ā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ga a'eramū amanūmū rakue. 'Ga ree 'ā jane nanē 'ga je'ega renupe'ema rakue nū. A'eramū jane nanē jaremanūmū nū. ⁵⁷ A'ere Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga jane moferawi nū, werowiamū nū. A'eramū futat nipo jane jaremanū'jape'ema. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

⁵⁸ A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiar ywyapiau pejemogyau. Jarejararete 'ga upe etee pejeporowykyau pejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe jane porowykyramū janeremiapoa esageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē pejeporowykyau 'ga upe au'jeteramū futat, 'ga remifutara apou 'ga upe.

16

Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūū monoa

¹ 'Awamū je pē mu'ei Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūū pēē imono are. Jerusareg ipe kwaiwete ikaraemāe'ema 'gā jemogyi. A'eramū ki jane ka'aranūū monou 'gā nupe. Garasi ywy pewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā je amu'e aipo

are ai'i. A'eramũ je 'awamũ pẽẽ nanẽ pẽ mu'jau ee nũ. ² Morowykye'ema rupi pejejatykaaw ipe pẽẽ ka'aranũũ pe rerawau yrũ pype 'gã nupe. Pẽẽ mũ nipo pejeporowykyau peje'wyriara 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã pẽ mepyyu. A'eramũ ki pẽẽ kwaiweteu'i ka'aranũũ pe monou'i yrũ pype 'gã nupe. Pẽẽ mũ nipo inãinãniĩ etee pẽporowyky repya. A'eramũ pẽẽ inãinãniĩ etee futat ape monou yrũ pype 'gã nupe. Aipoa pẽẽ tejenunewe iapo re nipo je ka'aranũũ renũine'ema tekou pẽ nupe. ³ A'eramũ nipo je pẽnemimono'ogera etee futat tewau ipyyka imonou Jerusareg ipewara 'gã nupe. A'eramũ ki pẽẽ 'gã amũ nesaka Jerusareg ipe erawaramũ. Pẽnemimũ'ẽmera 'gã kwaaw ire je ka'arana kwasiaa imonou 'gã nee. “Kweramũ Korītu pewara 'gã nemimonofera 'gã. Ka'aranũũa 'gã werooukat pẽ nupe, pẽ poaawamũ”, ta'e inuga 'gã nupe ka'aran are ikwasiaa 'jau. A'eramũ 'gã jeremikwasiarera rerawau pẽnemimono'ogera ka'aranũũ reewe Jerusareg ipewara 'gã nupe, Jujui 'ga rerowiaara 'gã nupe 'jau. ⁴ Maranamũ nipo je esageramũ je nanẽ tewawe'em nũ. Maranamũ nipo je oi futari. Je oramũ nipo pẽnemimũ'ẽmera 'gã awau je rupi.

Paulo 'ga remiapo

⁵ Masetoni ywy pe ra'ne je oi. A'e awi futat nipo tewau pẽ pyri. ⁶ Peu nipo je tepytau pẽ pyri amana po'oga poromukuran. Pejejewi je oramũ ki mama'ea pmut jee jeremirerooramũ. Ma'ape katu nipo je oi aipo awi. Nakwaawi we je tewawa. ⁷ Najeoweri je kamẽšiete pẽ pyri. Pẽ pyri teko-fukuu'ia te je afutat, Jarejararete 'ga ifutar ire.

⁸ 'Awamū je rekoi Efesu pe. Nooa'nei we je 'aw awi. Pētekosti 'jawa 'ara kwaw ire te nipo je oi, jarejatykaawa 'ara kwapaw ire te nipo je oi 'aw awi. ⁹ Jejui 'ga je amome'u 'auwara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete 'ga rerowiaa. Amumera 'gā te ajee nafutari 'ga mome'ua. Nuerowiari nanē 'gā 'ga nū, je 'ga mome'uramū.

¹⁰ Janejararete 'ga upe Timoteo 'ga porowykyi je 'jawe etee futat. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'ga ree, pejejepyri 'ga oramū. ¹¹ Peago'o kasi 'ga ne. Mama'ea etee ki pēē imonou 'ga upe 'ga remirerooramū. Pejepota'waramū etee 'ga ree. Pē pyri oo re nipo 'ga ruri 'au je pyri nū. Janerewirera 'jawewara 'gā amū nupi nipo 'ga 'ua. A'eramū je 'gā napesaka nipo te ŷina.

¹² 'Awamū je Aporu 'ga mome'ui pē nupe. “Ekwap Korītu pewara 'gā nesaka. Jarejewirera 'jawewara 'gā nupi ekwapa”, a'e je Aporu 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nioweri 'gā nupi. Meewei tee te nipo 'ga oi pē nesaka.

¹³ Perowiar ywyapi ki Jejui 'ga. Pekiye kasi 'ga rerowiare'ema 'gā nui ne. Jejui 'ga ki pemome'u 'gā nupe. ¹⁴ Pejepota'wa esageramū pejejee peje-porowykyau esage nanē Jejui 'ga upe nū.

¹⁵ Estefana 'ga ako opytuna 'gā netee Jejui 'ga rerowiar ypyramū Akaja ywy pe ikue. Jejui 'ga rerowia ypy we ako 'gā oporowykyau 'ga upe ikue, ajamu'jau 'ga ree ikue. ¹⁶ A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat pēē mama'e apou. Kwe pe nipo Jejui 'ga ree momu'jara 'gā amū akou 'gā nee nanē pejeapyakau nū. 'Gā pyri oporowyky ma'e 'gā nanē poromū nū.

17 Estefana 'ga, Fortunatu 'ga, Akaiku 'ga. Mīmera 'gā jemuekōēāina je pyri 'gā nura. Muku te 'ā peko je wi. A'eramū 'ā pēē je poare'ema. A'ere 'ā 'gā nuri je poaa rai'i. 18 Je muekōēāina 'ā 'gā 'ua rai'i. Pēē nanē nipo 'gā pē muekōēāina pē mogyau. A'eramū ki jane 'jau 'gā nupe: “Ore muekōēāi ako pejepe ai'i. A'eramū pēē esage ma'eramū oree”, 'jau ki jane 'gā nupe 'gā muorypa ee.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

19 Asia ywy pe je rekoi. 'Auwara 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa. Akira 'ga wemireko ēē retee, Prisira ēē retee oje'ega mono pē nupe pē futaa. 'Gā nog ipe Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ojemu'jau Jejui 'ga ree. 'Gā nog ipe ajatyka ma'e 'gā nanē oje'ega monou pē nupe nū. 20 Najuejue etee futat janerewirera 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

Jejui 'ga rerowiaaramū ki pejoman, pejejafutaa.

21 'Awamū je rete futat ka'arana kwasiari inuga pē nupe: “Teje'ega amono pē nupe pē futaa”, Pauloramū je ikwasiari pē nupe.

22 Jarejuwarete 'ga Janejararete 'ga ree iporomutare'ema 'gā nereko tywera je afutat.

“Ere ejua kamēsīete, ki Jejui”, 'jau je Jarejararete 'ga upe.

23 'Ga rerowiaaramū je pē futari. Jarejararete 'ga resage pē nerekoa nanē je afutat nū.

24 Jeporomutar esage je pē nee. Jejui Kristu 'ga perowiat je 'jawe. A'eramū je tepota'wa esageramū pē nee.

Kweramū etee jeje'ega pē nupe.

Janeruwarete 'Ga Je'eg
New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4